

Впровадження етичних норм діяльності студентського самоврядування

Житомир - 2009

Впровадження етичних норм діяльності студентського самоврядування

Упоряд.: Карташов А.В. та ін. Ж.: Житомирський обласний центр молодіжних ініціатив, 2009. – 102 с.

Автори: Городок М.Д., Павлюк В.Г., Стах В.М., Пустовойтов О.В.

Верстка: Мазарчук А.В.

Посібник видано Житомирським обласним центром молодіжних ініціатив в рамках проекту Центр розвитку студентського самоврядування „Міст” за підтримки Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні. Погляди авторів не обов’язково збігаються з офіційною позицією уряду США.

Supported by the Democracy Grants Program of the U.S. Embassy in Ukraine. The views of the authors do not necessarily reflect the official position of the U.S. Government.

При передруку або частковому використанні матеріалів посилання на Житомирський обласний центр молодіжних ініціатив обов’язкове.

© Житомирський обласний
центр молодіжних ініціатив,
2009

© Автори видання, 2009

Зміст

Зміст	3
Передмова	4
Що таке студентське самоврядування?	5
Студентське самоврядування як необхідна передумова подолання корупції в сфері освіти	9
Еволюція та сучасне розуміння поняття „Етика”	12
Академічна нечесність та політична культура: порівняльний досвід (Україна - США)	16
Історія запровадження Кодексу Честі Університет Колорадо	22
Етичні стандартиу ВНЗ Польщі	36
Кроки кампанії впровадження Кодексу Честі у ВНЗ	40
Адвокасі-кампанія,як інструмент впровадження кодексу честі. Етапи кампанії Адвокасі.	46
Додатки	64
Джерела	101

Передмова

Студентське самоврядування є своєрідним лакмусовим папірцем для визначення того, чи є студентство споживачем, чи активним учасником суспільного життя.

У нашій країні термін «студентське самоврядування» міститься лише в одному законодавчому акті – Законі України «Про вищу освіту». Власне закон про студентське самоврядування в Україні відсутній. Щоправда, у законодавчому органі країни зареєстровано три законопроекти щодо студентського самоврядування: народного депутата В. Кириленка (№2599 від 27.12.2002 р.), від Комітету з питань науки і освіти, який на той час очолював С. Ніколаєнко (№3323 від 02.04.2003 р.) та розроблений Українською асоціацією студентського самоврядування, внесений за підписами народних депутатів (№6352 від 18.11.2004 р.).

Відтак, юридичне визначення студентського самоврядування міститься тільки в підзаконних актах. Зокрема, згідно з Положенням про студентське самоврядування у вищих начальних закладах (ВНЗ), затвердженим Наказом міністерства освіти і науки України *самоврядування* (студентське, - авт.) у вищому навчальному закладі – це *самостійна громадська діяльність студентів із реалізації функцій управління вищим навчальним закладом, яка визначається ректоратом (адміністрацією), деканатами (відділеннями) і здійснюється студентами відповідно до мети і завдання, що стоять перед студентськими колективами.*

Таке нормативно-правове формулювання, на жаль, відповідає відповідно і реальному декларативному, показовому студентському самоврядуванню у наших ВНЗ. Адже, складається враження, що для представників влади в Україні воно важливе лише як фактор «входження в Болонський процес», причому радше як паперово-декларативне ніж як «конструктивний партнер у створенні європейського простору вищої освіти». Мимовільно навіть напрошується застереження про те, що тактика відання переваги формі, а не змісту на шляху до міжнародного визнання українського диплома про здобуття вищої освіти може спричинити фіаско для великої мети – побудови незалежної, демократичної і заможної України. Оскільки тільки справжня вища освіта є запорукою розвитку й ефективної праці громадян, процвітання держави.

Тому державні чиновники, керівники ВНЗ мають усвідомити, що вищі навчальні заклади повинні навчаючи й виховувати активних, свідомих громадян, патріотів країни, а не заляканих конформістів. І найперше - через долучення студентів до справжнього студентського самоуправління, яке значною мірою сприятиме їх громадянському становленню.

Що таке студентське самоврядування?

Студентське самоврядування - це право та реальна здатність академічної громади, які гарантуються державою, самостійно або через представницькі органи вирішувати питання, віднесені до компетенції студентського самоврядування.

Академічна громада - усі студенти (учні) й аспіранти, які здобувають освіту (середню спеціальну, вищу, післядипломну) у вищому навчальному закладі, його відокремленому підрозділі (філії, інституті).

Мета діяльності органів студентського самоврядування полягає передусім у створенні умов самореалізації молодих людей в інтересах особистості, навчального закладу, суспільства і держави.

У рамках програми «Tempus» (схеми співробітництва країн ЄС у сфері вищої освіти) саме студентське самоврядування визначене одним із пріоритетів для України у сфері управління університетами. Так, у країнах Західної Європи важко знайти університет, де б не діяв орган студентського самоврядування. Ця формальна вимога європейського законодавства є надзвичайно дієвою при втіленні її на практиці в університеті. Органи студентського самоврядування в університетах Європи є не просто представницькими, вони активно захищають студентські інтереси всюди, де про них йдеться. Вони виступають у ролі своєрідних посередників між адміністрацією університету і студентською громадою, забезпечуючи їх ефективне спілкування.

Дуже часто сама адміністрація вищого навчального закладу покладає на органи студентського самоврядування важливі завдання. Окрім цього, органи студентського самоврядування забезпечують ефективний зв'язок між студентами університету та іншими інституціями у галузі вищої освіти й опікуються справами всіх офіційних студентських товариств університету.

Студентському самоврядуванню за часів незалежної України виповнилося вже понад 10 років. Але ситуація з діяльністю органів студентського самоврядування в українських вищих навчальних закладах не виглядає такою оптимістичною як на Заході. У переважній більшості ВНЗ України представницькі органи студентського самоврядування створюють упродовж 5 - 7 років, однак функціонує воно якимось «по-радянськи».

На відміну від органів студентського самоврядування в університетах Західної Європи, студентські організації України не функціонують, а існують лише номінально, повністю підпорядковуючись адміністрації закладу. А їхня роль у лобюванні студентських інтересів залишається мінімальною.

Представницькі органи студентського самоврядування в Україні дуже часто не користуються авторитетом серед студентів, а відсоток студентів, які нічого сінько не знають про студентське самоврядування в деяких вищих навчальних закладах сягає 40-60%.

І це тоді, як студентам Польщі, Німеччини, Великої Британії важко пояснити, що таке students trade union, проте students self-government є зрозумілим для всіх. Отож, якщо студенти національних навчальних закладів мають бажання співпрацювати з вищими навчальними закладами іноземних держав, користуватися попитом на світових ринках праці, мати змогу демонструвати свої найкращі здібності та інтелектуальний потенціал, якого їм не бракує, необхідно, аби представляли їхні інтереси органи, котрі визнають у європейських країнах.

Співвідношення ж студентських самоврядних органів і студентських профспілок в Україні можна охарактеризувати приблизно так: конкуренція, збіг функцій та повноважень. При цьому профспілка, на відміну від студентського самоврядування, має безліч законодавчо закріплених прав, повноважень та гарантій.

Шляхи усунення такого протистояння та ліквідації проблемного співіснування цих двох структур можуть бути різними - від ліквідування самої структури студентської профспілки (що, власне, і сталося в Польщі) до закріплення на законодавчому рівні однакових гарантій для обох структур, за чого профспілки належить перевести в ранг альтернативних органам студентського самоврядування студентських організацій (що в перспективі має створити здорову конкуренцію, а відтак, вірогідно, забезпечити більш ефективне відстоювання прав студентства). На сьогодні ж дивним чином профспілки законодавчо покликані сприяти створенню та діяльності органів студентського самоврядування.

Згідно зі ст.38 Закону України «Про вищу освіту»:

Органи студентського самоврядування створюються у вищих навчальних закладах і вирішують питання, що належать до їх компетенції.

Органи студентського самоврядування сприяють гармонійному розвитку особистості студента, формуванню у нього навичок майбутнього організатора, керівника.

Рішення органів студентського самоврядування мають дорадчий характер.

У своїй діяльності органи студентського самоврядування керуються законодавством, рішеннями спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі освіти і науки та відповідного центрального органу виконавчої влади, в підпорядкуванні якого знаходиться вищий навчальний заклад, статутом вищого навчального закладу.

Основними завданнями органів студентського самоврядування є:

- забезпечення і захист прав та інтересів студентів, зокрема стосовно організації навчального процесу;
- забезпечення виконання студентами своїх обов'язків;
- сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів;
- сприяння створенню відповідних умов для проживання і відпочинку студентів;
- сприяння діяльності студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами;
- організація співробітництва зі студентами інших вищих навчальних закладів і молодіжними організаціями;
- сприяння працевлаштуванню випускників;
- участь у вирішенні питань міжнародного обміну студентами.

Студентське самоврядування здійснюється на рівні студентської групи, факультету, гуртожитку, вищого навчального закладу. Залежно від контингенту студентів, типу та специфіки вищого навчального закладу студентське самоврядування може здійснюватися на рівні курсу, спеціальності, студентського містечка, структурних підрозділів вищого навчального закладу.

Вищим органом студентського самоврядування є загальні збори (конференція) студентів вищого навчального закладу, які:

- ухвалюють Положення про студентське самоврядування, яке затверджується вищим колегіальним органом громадського самоврядування ВНЗ (загальними зборами (конференцією) трудового колективу);
- обирають виконавчі органи студентського самоврядування та заслуховують їх звіти;
- визначають структуру, повноваження та порядок обрання виконавчих органів студентського самоврядування.

Органи студентського самоврядування можуть мати різноманітні форми (сенат, парламент, старостат, студентська навчальна (наукова) частина, студентські деканати, ради тощо).

Відповідно до Положення про державний вищий навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.1996 № 1074:

Перелік питань, що належать до компетенції органів студентського самоврядування, погоджується з керівником вищого навчального закладу (**п. 50**). Статутом вищого навчального закладу може бути передбачено укладення договору між керівництвом вищого навчального закладу, студентською профспілкою та органами студентського самоврядування (**п. 57**).

Органи студентського самоврядування вищого навчального закладу користуються всебічною підтримкою і допомогою власника або уповноваженого ним органу у вирішенні питань забезпечення приміщеннями, обладнанням, документацією, коштами за погодженням з керівником закладу (**п.53**).

У своїй діяльності органи студентського самоврядування керуються законодавством, рішеннями Міністерства освіти і науки та іншого органу управління, у підпорядкуванні якого перебуває вищий навчальний заклад освіти, його Статутом та Положенням про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах (затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 03.04.2001 № 166), не дублюють профспілкову організацію, користуються допомогою і підтримкою ректорату (адміністрації) та профспілкового комітету студентів, зокрема, у вирішенні питань забезпечення приміщеннями, обладнанням, документацією та ін.

Права і обов'язки органів студентського самоврядування:

Члени організації мають права та обов'язки, якими наділені студенти вищих навчальних закладів України згідно із законодавством та відповідно до Статуту ВНЗ. Крім викладеного, члени студентського самоврядування **мають право:**

- обирати і бути обраними до будь-якого органу студентського самоврядування;

- звертатися до будь-якого органу студентського самоврядування стосовно питань, що належать до компетенції цього органу та отримувати відповідь по суті питань;

- опротестовувати будь-які дії посадових осіб, структурних підрозділів і органів студентського самоврядування, якщо вони обмежують його права чи принижують його гідність або ускладнюють досягнення цілей організації.

Права і обов'язки органів студентського самоврядування розробляються кожним вищим навчальним закладом і узгоджуються з вченою радою (педагогічною) цього навчального закладу.

Студентське самоврядування як необхідна передумова подолання корупції в сфері освіти

Не буде перебільшенням сказати, що головною загрозою для української демократії є саме корупція, яка дедалі зухваліше набирає майже відкритих форм і вже перетворилася на повсякденне явище. У сфері освіти і науки під корупцією часто мається на увазі деградація, пов'язана з порушенням певних етичних стандартів. Хоча це явище має багато різних проявів, у масовій свідомості воно найчастіше асоціюється з таким кримінальним злочином як хабарництво. Такий тривожний стан української науки і освіти став тим тлом, на якому розгорнулися гострі дискусії в рамках ІХ щорічної Фулбрайтівської конференції на тему «Етичні стандарти в освіті та науці». Як зазначалося в одній із доповідей на цій конференції, існує дві головні причини загрозливого поширення корупції у сфері вищої освіти: 1) патологічна соціальна структура українських ВНЗ; 2) вимушений конформізм професорсько-викладацького складу цих закладів.

На відміну від американських університетів, українські «виші» своєю соціальною структурою схожі на військово-феодальну ієрархію з авторитарним механізмом прийняття рішень. Деякі університети взагалі скидаються на тиранію в мініатюрі, у рамках якої керівник закладу асоціює себе із його власником. Інколи доходить до анекдотичних випадків: наприклад, в одному з державних університетів центральні мармурові сходи «зарезервовані» лише для ректора.

Зрозуміти всю соціальну патологію такої структури можна лише вдавшись до порівняльного аналізу. Так, американські університети, що існують у конкурентному середовищі, спрямовують свою діяльність на задоволення інтелектуальних, культурних та духовних потреб студентів, тобто споживачів, від чого, власне, і залежить саме існування університету. Професори, зі свого боку, працюють для студентів, можна сказати — «інтелектуально обслуговують» студентів. Що ж до адміністрації університету на чолі з керівником, то вона обслуговує потреби студентів і викладачів, створюючи нормальні умови для навчального процесу та розвитку науки. Важливо наголосити, що на чолі американського університету перебуває не корумпована особа, котра сприймає себе як монарха, а залежний від професорів менеджер, змінити якого на посаді буває часто легше, ніж позбутися професора, котрий має так званий *tenure*. Відповідно, процес прийняття рішень у такому університеті доволі демократичний і йде знизу догори.

Соціальна структура українського державного ВНЗ — принципово інакша: професорсько-викладацький склад і студенти часто перебувають у принизливій залежності від його керівника, інколи навіть від його примх. Така структура — недемократична, непрозора й економічно недоцільна, а будь-яке самоуправління в її рамках є, по суті, міфом.

Саме такою патологічною соціальною структурою зумовлений конформізм викладачів, що заважає їм ефективно протистояти корупції у стінах рідного університету. Слід мати на увазі, що в умовах, коли викладач залежить від сваволі керівника, він легко стає жертвою цієї системи корупції і, всупереч бажанню, змушений або грати за правилами гри, які йому нав'язує керівництво, або рано чи пізно втратити роботу. Можна назвати непоодинокі приклади, коли навіть університетських професорів звільняли лише за те, що вони на декілька місяців брали творчу відпустку для стажування у провідних закордонних університетах, отримавши міжнародні наукові гранти. Після повернення їм нерідко відмовляли у працевлаштуванні або «понижували в ранзі».

Але візьмімо для прикладу вступні іспити в якийсь престижний університет. Давно є секретом Полішинеля, що вступні екзамени в такі заклади (на щастя, існує декілька винятків) — лише фарс, оскільки корумповане керівництво навчального закладу формує списки студентів заздалегідь. Викладачеві-екзаменатору керівництво просто дає папірець із відповідними оцінками, які бажано поставити абітурієнтові, а сам викладач змушений лише розігрувати спектакль під назвою «вступні іспити». Якщо ж із якихось причин викладач поставить не ту оцінку — результат можна буде легко підкоригувати під час наступного іспиту. Інакше кажучи, в тих престижних «вишах», де вступні іспити проводяться під контролем керівництва, майже завжди є корупція. Більше того, рано чи пізно задаєшся риторичним запитанням: чи можна вірити у «чисті руки» політиків і чиновників, діти котрих вступили в елітарний вищий навчальний заклад за корумпованою схемою?

На жаль, викладачам також бракує сміливості чинити опір системі корупції, і вони мусять виявляти конформізм, оскільки, наприклад, керівник закладу може не продовжити з ними контракт.

Саме тому деякі державні ВНЗ чинять упертий опір запровадженню незалежної і об'єктивної системи тестування, яка позбавила б керівників цих університетів традиційних зисків від корупції. Саме тому ледь жевріє громадське та студентське самоврядування у ВНЗ.

Як же подолати корупцію в системі нашої освіти? Заборонами, гонінням, моралізаторством? А чи не більш потужним засобом буде

впровадження нових етичних норм, системи «академічної чесності» від дитячого садка до школи і вузу? Українська система освіти має перейти на такі методи (моделі, технології) навчання, які центр ваги контролю за його (навчання) якістю переносять на особистість, на самоконтроль і самовідповідальність. Ми повинні сформувати культуру, при якій давати хабарі, красти чужі думки, користуватися шпаргалками, списувати домашні завдання або читати лекції з поживклого зошита двадцятилітньої давнини буде просто соромно! Так, наприклад, за кордоном наявність кодексу честі у ВНЗ та засобів забезпечення його виконання, як і рівень розвитку студентського самоврядування, є одними із причин, чому студент обирає для навчання саме цей вуз. Адже у такому вузі у разі виникнення певного конфлікту із адміністрацією чи викладачем, його права у цій ситуації будуть захищені через спеціальні органи, які складаються із студентів та викладачів («колежанські суди» чи «комісії» у Польщі, «журі присяжних», «апеляційні журі» в США).

Еволюція та сучасне розуміння поняття „Етика”

Розглянемо різні типи суспільної етики і відповідно різні типи особистостей:

1. Авторитарна етика

Вона орієнтується на силу. Питання про добро та зло вирішується з точки зору інтересів влади. Критика не дозволяється. Правила надаються згори. Головна чеснота – слухняність. Сприйняття світу розділено надвоє, тобто характерний поділ світу, співтовариства людей поділено на дві групи. Наприклад, чорні - білі, європейці - азіати, цивілізовані люди - дикуни, інтелект - емоції. Для авторитарної особистості можливі тільки два типи поведінки: або командувати, або підкорятись. Тоталітарна особистість голосує несвідомо під впливом чи тиском, потім владою незадоволена, але нічого не робить, щоб домогтись захисту своїх інтересів. Тут цілком підходить вислів: “Раб мріє не про свободу, а про те, щоб самому мати рабів”.

Авторитаризм є загальним явищем і дуже розповсюдженим у світі. Цікаво те, що у взаєминах між людьми існує авторитарне підпорядкування. Воно просто означає, що людина підкоряється тому, хто вище його по положенню, а останній очікує підпорядкування від того, хто нижче його. От чому стільки багато солдатів і офіцерів брало участь у Другій Світовій війні в Росії, Німеччині, Японії та в інших частинах земної кулі. Коли їх запитували, чому вони зробили стільки убивств і насильства, вони відповідали, що виконували наказ. І це вважалося головною причиною того, що вони зробили. І тому багато людей говорять, що ми повинні простити їх, тому що їм наказали робити це. Це типовий авторитарний менталітет. І після Другої Світової війни люди прийшли до висновку, що авторитаризм це погано, що необхідно установити в світі щось протилежне йому. І тому виник новий, дуже цікавий тип особистості.

2. Перехідна етика

Цей тип особистості орієнтувався не на силу, а на отримання задоволення. Такі люди говорять: „Роби те, що доставляє тобі задоволення.” В шістдесяті роки, в Америці, хіпі говорили: „Роби любов, а не війну”, „Роби все, якщо тобі від цього добре”. Людству був запропонований новий підхід, заснований на отриманні задоволення. Батьків закликали не

контролювати своїх дітей, не вимагати від них дисципліни, не створювати їм незручностей у житті, давати їм лише те, що вони хочуть, бо якщо ви будете робити інакше, вони стануть невротиками. І до чого все це призвело? Виросло дуже недисципліноване, егоїстичне покоління, у якого в значній мірі відсутня мотивація вчинків.

Такий тип особистостей, на відміну від авторитарних, котрі розділяли світ надвоє, відрізнявся нерозбірливістю у відносинах з іншими людьми. Головне, що мало значення для цих людей, це задоволення. Їх запитують:

- Хто твій друг?
- Мій друг Джон.
- А хто такий Джон?
- Я не знаю.
- Чим він займається?
- Я не знаю.
- Чому ти з ним дружиш?
- Тому що нам разом добре.

От чому в цих людей відсутня розбірливість.

Що стосується емоційних та інтелектуальних особливостей такого типу особистості, то вони характеризуються нерозбірливістю, безладністю. Це означає, що вони роблять усе, що побажають, не керуючись ніякими правилами або принципами, Наприклад, чоловік, незадоволений статевими відносинами зі своєю дружиною, йде й робить це з іншими жінками. Мистецтво, кіно, ідеї стають нерозбірливими, не існує більш контролю над тим, про що ви думаєте - будь-яка ідея гарна.

3. Гуманістична етика

Зараз в світі народжується третій тип етики – демократична етика і відповідно третій тип особистості - цілісна особистість. Ця особистість не орієнтована на силу чи одержання задоволення, вона орієнтована на ріст, розвиток, трансформацію, створення нового способу життя. І замість поділу на групи або нерозбірливість ця особистість виходить із принципу „єдність у розмаїтості”, що забезпечує як умови єдності, так і дозволяє існувати розмаїтості. Замість авторитарного примусу (я повинен зробити це) і принципів суспільства, заснованого на задоволеннях (я роблю те, що хочу) , з'являється почуття відповідальності й співробітництва. Поняття партнерство, взаєморозуміння, співпраця – це поняття притаманні саме гуманістичній етиці. Людина демократичного суспільства поважає не ірраціональний авторитет, оснований на владі, а авторитет знань, вмінь, вчинків. В суспільстві, де домінуючою є гуманістична етика, а нормою є

плюралізм думок, то критика вважається джерелом розвитку. Участь людини у виробленні правил щодо її життя – норма. Головні чесноти такого суспільства – ініціативність та відповідальність. Людина в такому суспільстві голосує свідомо, до своїх обранців ставиться як до людей, яким вона платить зарплату у вигляді податків і спільно з іншими громадянами змушує їх працювати задля свого блага. Для того, щоб краще пояснити вище сказане, подивимося малюнок.

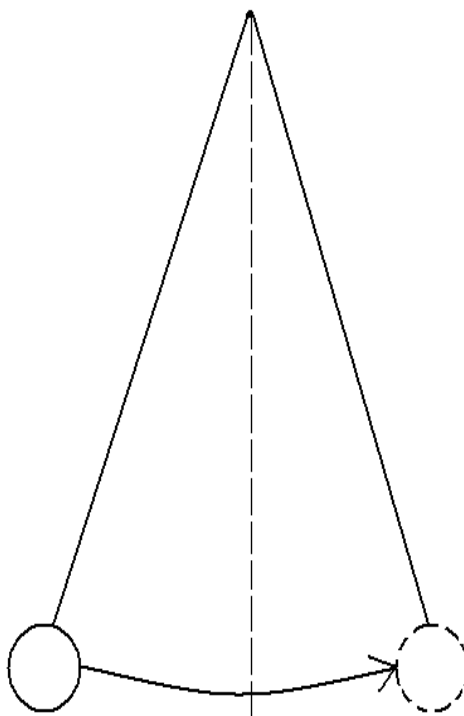
На малюнку зображено маятник, відхилений у лівий бік. Це символізує тоталітарну систему виховання, яка базується на примусі і тотальному контролю.

Ця система виховання з минулого і вона значною мірою зберігається і донині. Чому? Відповідь дуже проста: вихователі бояться того, що маятник качнеться в інший бік. А там – уседозволеність, відсутність правил, анархія, агресія у відповідь на агресію.

Такий варіант розвитку подій є цілком можливий, і ми навіть можемо спостерігати його в деяких сім'ях та навчальних закладах, які відмовились від авторитарних методів виховання, а інших не знають. Справа в тому, що нікого з нас ніколи не навчали

демократичним, партнерським методам взаємовідносин.

Демократія – це не відсутність дисципліни, – це просто інший тип дисципліни. Ця дисципліна базується не на примусі та страху покарання, а на почуттях свободи та відповідальності. Дослідження Адорно, Фромма, інших психологів та філософів, в яких була показана різниця між

тоталітарне виховання:
примус,
покарання,
тотальний контроль

партнерські відносини:
свобода та
відповідальність

вільне виховання:
вседозволеність,
хаос,
агресія у відповідь

авторитарною та гуманістичною етикою, мали дуже великий вплив на суспільні відносини в Європі та Сполучених Штатах після Другої Світової війни. Результатом був ряд суттєвих перетворень, в тому числі зміни в характері відносин між батьками та дітьми, зміни в моделі шкільного виховання. Навіть цей термін – виховання зараз усе частіше замінюється іншим – сприяння розвитку дитини. Нові педагогічні технології будуються на моделі партнерських відносин між учнем та вчителем. З'явилися різні моделі шкільного та студентського самоврядування, участі дітей та молоді в прийнятті рішень, що стосуються їх. Більш природні, вільні, гнучкі норми відносин прийшли на зміну вікторіанській жорсткості та суворості у сім'ї. В нашій країні цей процес буде значно триваліший, але саме з ним ми можемо пов'язувати надії на позитивні зміни в інших сферах: економічній, політичній, соціальній.

Академічна нечесність та політична культура: порівняльний досвід (Україна - США)

В результаті трансформації українського суспільства в напрямку вдосконалення демократичних форм відбуваються зміни в різних сферах громадського життя.

Вони стосуються, насамперед, політичної культури суспільства, складником якої є політична культура студентів. Політичні орієнтації, преференції, ставлення, оцінки, переконання студентства формуються в результаті всієї

сукупної діяльності молоді у вузі, що визначає академічну культуру. В сучасному українському соціумі проблема ідеалів студентства, його світогляду, громадянських позицій набуває щораз більшої значущості. Молода Генерація стикається зі зміною в суспільстві стереотипів політичної поведінки, занепадом тих політичних цінностей, які були підвалинами ідеології колишнього СРСР. Усе це накладає відбиток на академічну культуру студентства, щільно інтегровану в загальну й політичну культуру молоді й виражає погляди та настрої того сегмента суспільства, до якого належить студент. При цьому академічна культура сприяє збільшенню компетентності студентства в питаннях суспільного устрою, розвиває свободу самовираження, що дуже важливо для становлення демократичного суспільства. Адже, на думку Роберта Дала, "безмовні громадяни - це ідеальні підданці для авторитарного правителя й нещастя для демократії".

Академічну культуру можна розглядати в різних ракурсах. Її важлива складова - академічна чесність, яку можна визначити як сформовану систему поведінкових стереотипів студента, що виражають загальнолюдські морально-етичні традиції у сфері оцінки його знань. Вона свідчить про стійкі норми й відносини в таких дихотомічних зв'язках як "студент-викладач", "студент-студент", "студент-вуз". У ході набуття спеціалізації, формується етична позиція студента залежно від характеру системи вищої освіти та від типу вузу. Засвоюються правила поведінки, здобуваються переконання, прихильності, виробляються ціннісні норми, що проєктуватимуться на майбутню професію студента.

Академічна чесність може по-різному виявлятися у вузівському процесі. У даній статті ми розглянемо це явище через один з її антиподів - академічну нечесність, виділивши причини виникнення останньої, зокрема ті з них, що закорінені в політичній культурі суспільства. З'ясуємо також засоби боротьби з цим злом - на основі порівняння ставлення до академічної нечесності в американських та українських вузах. Авторка враховуватиме тривалий досвід своєї роботи в українських вузах, а також досвід, набутий під час перебування в США за Програмою академічних обмінів ім. Фулбрайта (університет штату Меріленд в Коледж Парк, кафедра державознавства та політики).

В американських вузах проблемі академічної нечесності приділяють значну увагу. Про це свідчать різноманітні документи, в яких ідеться про необхідність постійної боротьби з нею та про шляхи її подолання. В університеті штату Меріленд існує правило, згідно з ним "будь-який член університетського співтовариства, котрий спостерігав акт академічної нечесності або мав інформацію про вчинення такого акту чи спробу його вчинити, відповідальний за інформування про це Офісу юридичних програм".

Крім того, на кафедрах є викладачі (один або декілька), яким поставлено в обов'язок отримувати первинну інформацію про випадки академічної нечесності від викладачів, і вони після бесіди зі студентом про кожне виявлене порушення повинні описати його й здати перший екземпляр документа на кафедру (залишивши собі копію), а також додати пояснення студента, якщо є змога його отримати. Завдання викладача кафедри, який одержує цю первинну інформацію, - передати її в Офіс юридичних справ, що займається розглядом усіх порушень, про які надійшли повідомлення. Їх обговорення здійснює Студентська рада честі. До завдань цих вузівських підрозділів входить не тільки аналіз і оцінка вже допущених випадків академічної нечесності, але й виступи перед студентами з розповіддю про свою діяльність, поширення превентивної інформації.

Поворот до радикальної боротьби з академічною нечесністю в університеті Меріленда датується 1990 роком, коли було прийнято Кодекс Академічної честі й створено Студентську раду честі. Кодекс виділив такі прояви академічної нечесності:

Списування - навмисне використання або спроба використати не дозволені матеріали, інформацію або навчальні посібники, виконуючи будь-яку академічну вправу;

Підробка - навмисна або недозволена фальсифікація чи вигадання інформації та її цитування в академічній роботі;

Надання допомоги для здійснення акту академічної нечесності - навмисна чи усвідомлена допомога або спроба допомоги іншому вчинити акт академічної нечесності;

Плагіат - навмисне чи усвідомлене представлення слів або ідей іншої особи як своїх власних в академічній роботі.

Способи боротьби з академічною нечесністю закладені в систему запобіжних заходів і покарань, спектр яких дуже різноманітний. Це, насамперед, широке розповсюдження в університеті інформації про те, що зараховують до академічної нечесності. Прочитати, що таке академічна нечесність, можна навіть на обкладинках звичайних зошитів, їх видають студентам для виконання екзаменаційних робіт. На одному з таких зошитів, що його зберегла авторка, видрукувано інформацію про те, куди саме слід повідомляти про випадки академічної нечесності в університеті (студентам запропоновано телефонувати за вказаним номером та запитувати адвоката коледжу).

Академічна нечесність в американському вузі може призвести до тимчасового позбавлення права відвідувати заняття або навіть до виключення з університету. Ба більше, студентів ставлять оцінку XF, яка означає "незадовільно внаслідок академічної нечесності".

Таке ставлення до академічної нечесності в США історично зумовлене. Його джерела слід шукати у традиційних елементах політичної культури - як-от орієнтація на правове врегулювання суспільних відносин, пріоритетність судової влади, а також в особливостях національного характеру американців, визначальними серед яких є індивідуалізм і опора на власні сили, з одного боку, та комунікативність і відкритість для інновацій - з іншого. Автори монографії "Порівняльна політологія сьогодні" відзначають, що на багатьох людей справляє сильне враження те, як глибоко вкорінена у свідомості майже всіх громадян США - білих і чорних, чоловіків і жінок, молодих і старих - переконаність у тому, що вони мають певні

фундаментальні права й що найкращий спосіб відстояти їх - не очікувати, поки їх визнають представники виконавчої або законодавчої влади, а через суд домагатися, щоб посадовці чи приватні особи дотримувалися їх. Наприклад, двоє англійських фахівців у США були просто вражені готовністю американців, яка межує із сутяжництвом, учиняти судові позови на урядовців і приватних осіб за порушення своїх прав і, як наслідок, тією колосальною роллю, котру завдяки цьому відіграють в Америці адвокати.

Розумінню причин настільки рішучої боротьби в американських вузах з академічною нечесністю сприяє дослідження американської культури Д. Елазаром, який виділив у ній три основні субкультури: моралістичну, традиціоналістську й індивідуалістичну. Моралістична субкультура вимагає суворого дотримання правових норм, розглядаючи при цьому єднання та співробітництво всіх членів суспільства як основу демократії. Традиціоналістська культура передбачає визнання суспільної ієрархії, шанобливе ставлення до еліти. Індивідуалістична субкультура припускає опору на власні сили, рівність політичного впливу, в якому сторони мають взаємні зобов'язання, але діють з огляду на власні інтереси.

Незважаючи на активну боротьбу з академічною нечесністю у США, остаточно її викоринити з університетського життя не вдається. Про це, зокрема, пишуть автори монографії "Соціологія освіти", яка містить підтвердження того, що випадки академічної нечесності все ж таки не рідкість. Їх наявність американські соціологи пояснюють, зокрема, сформованістю та усталеністю системи оцінок, що начебто може бути стимулом для винаходу студентами різних, у тому числі й неморальних способів отримання якомога вищих балів. Серед таких способів - "приставання до професорів з метою роздобути інформацію про питання тестів та необхідний матеріал для відповіді на них, вишукування інформації й гра на упередженнях та ідеосинкретизмах, зубріння перед тестами, нечитання всього того, що строго не рекомендується, організація бурхливих дебатів із приводу тестових оцінок, списування та ін."

В українських вузах, на наш погляд, питанням академічної нечесності не приділено достатньої уваги. Ці проблеми рідко обговорюються на кафедрах, якщо взагалі обговорюються, про них майже не пишуть у студентській пресі. Найчастіше ця тема є предметом жартів команд КВН або художньої самодіяльності у вузах. Викладачі воліють не зважати на випадки академічної нечесності, а суворий тон як засіб впливу на порушників дає лише незначний ефект. Усунення від іспиту як вид покарання трапляється дуже рідко, а з випадками виключення з вузу за академічну нечесність авторка взагалі не зустрічалась за час своєї тривалої педагогічної практики.

Українські студенти здебільшого не знайомі з правилами цитування, не знають терміна "плагіат". Роз'яснення цих положень має стати невіддільною частиною виховної й організаційної роботи у вузах, тому що університет - це академічне співтовариство, де відбувається навчання - набуття основ загальноосвітніх і спеціальних знань, а також науково-дослідна робота. Університет може функціонувати належним чином тільки в тому разі, якщо всі його члени будуть відкриті й неупереджені у своїх інтелектуальних пошуках, дотримуватимуться норм академічної чесності. Академічна нечесність - це корозія на живому організмі університету, а тому байдужність, апатія стосовно питань академічної нечесності не є нейтральною поведінкою. Її варто розглядати як потурання, що спотворює якість університетської освіти, призводить до недооцінки справжніх досягнень у навчанні тих студентів, які поведуться чесно. Академічна нечесність впливає на політико-культурні цінності студентства, на їх душевну рівновагу, приводить до втрати віри в будь-які політичні ідеї та ідеали.

Культурні чинники академічної нечесності в українських вузах, на наш погляд, закорінені в успадкованій від СРСР психології хибно потрактованого колективізму. Його відгуки ми знаходимо в гаслі "один за всіх, і всі - за одного", що розуміється як "кругова порука". Саме цей принцип назвали студенти однієї академічної групи, які намагались виправдати свої спроби консультувати один одного під час контрольної роботи. Іншого разу авторку вразила заява однієї досить успішної студентки, котра сиділа за першою партою під час аналізу результатів контрольної. "У нас же в усіх однакові відповіді, то чому ж різні оцінки?" - запитала вона, очевидно, не подумавши, що тим самим відкрито визнала факт списування.

Формуванню академічної культури студентства у вузах України сприяє їх об'єднання в групи, вивчення однакових предметів на курсах, отримання однакових завдань, стандартизовані методи складання іспитів, заліків, написання контрольних робіт тощо. Саме з них і треба починати створювати умови для виникнення академічної культури, яка б відповідала духові, потребам і цілям демократичного суспільства. У процесі навчання відбувається адаптація студента до вузівських вимог, засвоєння культурних норм життя вузівського середовища. Тому вся система вищої освіти має сприяти формуванню активної, автономної, самостійної особистості, що її суспільство сприймає як найбільшу цінність. Значною мірою успіх навчального та виховного процесу залежатиме від "наявності атмосфери довіри між студентом і викладачем", від того, наскільки викладач послідовний у своїх вимогах та наскільки дотримується тих норм, що їх він хоче бачити панівними в студентському середовищі.

У вузах України варто розробити систему заходів для нівелювання академічної нечесності шляхом самоорганізації студентської молоді, роз'яснення небезпек, пов'язаних з академічною нечесністю, культивування цінностей індивідуального успіху й пріоритетності особистіших інтересів. Система вищої освіти України стоїть перед вибором: або повернутися до патерналістської моделі поведінки в дихотомічному зв'язку "викладач-студент", або зробити рішучий крок у напрямку формування самостійності, індивідуальної відповідальності студента за втілення в життя норм академічної чесності.

Тетяна Ярошенко.

***Історія запровадження Кодексу Честі
Університет Колорадо***

Студенти Університету Колорадо запропонували ідею створення Кодексу Честі в 1998 році. Вони були прикро вражені відсутністю студентських моральних принципів і зрозуміли, що студентський код честі допоможе їм створити чесну студентську громаду.

Студентські лідери зустрілися з Роном Стампом, тимчасовим проректором, щоб обговорити цей проект. Проректор Стамп працював зам. деканом в Університеті Вірджинії, який вже мав Кодекс Честі, тому він запропонував зв'язатися з представниками цього університету, щоб дізнатися, як був впроваджений Кодекс Честі.

6 листопада 1999 року для студентів і керівництва Університету Колорадо було проведено дві презентації Кодексу Честі. Їх проводили випускник (в минулому голова комітету) і науковий керівник комітету Кодексу Честі Університету Вірджинія. На презентаціях обговорювались теми структури, ролі, взаємовідносин студентів у системі Кодексу Честі. Також торкнулися питань права, санкцій, успіхів, можливих труднощів і методів розповсюдження правил Кодексу Честі серед студентів.

В університеті Колорадо Кодекс Честі був створений представниками студентства, адміністрації та викладацького складу, а саме: Еріком Лентеллом, студентом 1 курсу правознавчого факультету; Роном Стампом, проректором ВУЗу; Елісом Робінсом, деканом ВУЗу; Майклом Грантом, заступником проректора; Джимом Шерманом, зам. декана інженерно-прикладного факультету; Томом Себоком, головою юридичного відділу; Діаною Сібор, доцентом кафедри іспанської та португальської мов. В 1999р. та 2000р. вони відвідали конференції, де розглядалися проблеми академічної чесності серед студентів.

По закінченню конференцій був створений веб-сайт з інформацією та пропозиціями щодо новоствореного Кодексу Честі в Університеті Колорадо. В 2001-2002 ця інформація увійшла в університетський учбовий план, де наголошувалось, що “ Кодекс Честі, керований студентами, набере чинності восени 2001. Метою Кодексу Честі – є формування довіри між студентами та боротьба з негативними явищами у навчанні. ”

Восени 1999, весною та восени 2000р. члени Комітету Кодексу Честі зустрілися з представниками різних груп: Асамблеєю Викладачів ВУЗу, Радою Заступників Деканів, Виконавчим Комітетом Ректорів, Законодавчою Радою Спільки Студентів Університету Колорадо, Парламентом Студентів-випускників ВУЗу, Радою Братерств, Радою представників студентських гуртожитків, Асоціацією Випускників та Асоціацією Батьків.

В листопаді 1999р. студентська газета «Carillon» надрукувала статтю про Кодекс Честі та про перші кроки комітету по впровадженню його в Університеті Колорадо. У жовтні 2000 р. газета «Carillon» також опублікувала статтю до студентського референдуму. У лютому, травні, жовтні 2000р. місцева преса та ЗМІ(засоби масової інформації) представили запропоновані положення Кодексу Честі.

Для проведення студентського референдуму на тему Кодексу Честі, Комітет подав запит до Ради Співки Студентів Університету Колорадо на використання безпечного Інтернет-серверу «Я голосую». 19 жовтня Комітет отримав дозвіл. Інтернет-голосування повинно було відбутися 14-16 листопада 2000р. 25539 студентів та випускників отримали меморандум Кодексу Честі через реєстраційну Інтернет систему. Дональд Маккейб, професор факультету менеджменту та управління Університету Ратгерс на презентаціях 1-2 листопада представив свої дослідження проблеми списування серед студентів. У 1994р. він був головою університетського комітету, який розробив правила поведінки студентів Університету Ратгерс.

Асамблея Викладачів підтримала резолюцію Кодексу Честі 2 листопада. В ній відмічалось, що “ честь та чесність-є основними якостями для досягнення студентами успіхів у навчанні”, та, що “ дослідження продемонстрували, що інститут Кодексу Честі в значній мірі попереджує випадки брехні, списування та крадіжок у ВУЗах.” Було також зазначено, що за законами Ради Правління “ головна відповідальність за формування студентської етики покладається на всіх викладачів” та, що Рада Правління “намагається залучити викладачів ВУЗу до написання Кодексу Честі та виокремлення основних його правил.” 2 листопада Рада Співки Студентів Університету Колорадо також підтримала резолюцію Кодексу Честі, проголосувавши 9-2-1.

З наближенням студентського голосування прихильники цієї ідеї розпочали компанію підтримки. Навколо студентського містечка були розміщені консультативні пункти, студенти розповсюджували буклети зі змістом Кодексу Честі, було надруковано декілька рекламних газет, студентські лідери отримали листи з результатами референдуму. З 7-13 листопада було проведено два відкритих форуми, на яких обговорювались нові пропозиції щодо меморандуму студентів. З 14-16 листопада студенти прийняли участь у триденному Інтернет голосуванні, за результатами якого з 1601 респондентів 1098 студентів проголосували - “за”, і 503 студента – “проти”. Таким чином, відношення “за” і “проти” склало 2-1.

Проректор з виховної частини разом з іншими членами адміністрації тісно співпрацювали зі студентами протягом складання Кодексу Честі та рекламної компанії в Університеті Колорадо. Важлива роль у підтримці та

розвитку цієї ідеї належить викладацькому складу. Підтримка також надійшла з боку Ради Правління, Ректора та Президента Університету.

- 26 жовтня 2001р. факультет бізнесу під час закритого голосування віддав всі 39 голосів на користь затвердження Кодексу Честі
- 7 листопада 2001р. факультет журналістики одногосно підтримав цей меморандум.
- 5 грудня 2001р. факультет педагогіки проголосував за прийняття Кодексу Честі
- 6 грудня 2001р. Асамблея Викладачів підтримала Кодекс Честі більшістю голосів.
- 11 грудня 2001р. інженерний факультет проголосував на підтримку Кодексу Честі
- 27 січня 2002р. музичний факультет проголосував позитивно на користь Кодексу Честі.

Короткий перегляд змісту Кодексу Честі Університет Колорадо

Кодекс Честі встановлює основні правила, які повинні виконувати студенти протягом навчання. Ці правила базуються на переконанні, що чесність у житті та навчанні кожного студента покращує якість життя всіх студентів.

Наявність Кодексу Честі є життєво необхідним для формування спільноти, яка прагне створити атмосферу підтримки, де всі люди відчуватимуть повагу до себе та зможуть вільно висловлювати свої погляди і думки. Відчуття взаємної довіри є дуже необхідним у формуванні такої спільноти.

В Університеті Кодекс Честі втілюється у життя шляхом підтримки та активної участі всіх учасників освітнього процесу. Кожен студент університету дає обіцянку особисто стояти на захисті цінностей Кодексу Честі.

Ефективне впровадження Кодексу Честі залежить від знань та підтримки з боку студентів основних його положень. Питання честі, чесності та довіри є досить складними, тому, щоб студенти краще розуміли значення цих понять, будуть проводитись спеціальні тренінги та семінари.

Для повного впровадження Кодексу Честі в подібних університетах зазвичай потрібно 5 років. Протягом цього періоду університет повністю контролює виконання правил Кодексу Честі.

Академічна чесність забов'язує студента у будь-якій ситуації керуватися основними 5 якостями: чесність, довіра, справедливість, повага та відповідальність. Ці якості формують поведінку у кожного студента, який прагне втілити ідеали у життя. (Центр Академічної Чесності).

Мета

Метою впровадження Кодексу Честі в Університеті Колорадо є створення для студентів оточення, в якому всі мають відповідальність за свої дії особистому житті та навчанні.

Кодекс Честі, який керуються студентами та підтримується адміністрацією, захищає права всіх, хто його дотримується. Кожен студент, який вступає до ВУЗу буде мати користь від Кодексу Честі. Для студентів дуже важливе значення у має довіра, адже вона покращує відносини з викладацьким складом та адміністрацією ВУЗу.

Незважаючи на те, що Кодекс Честі повністю керується студентами, невід'ємною частиною обов'язків викладацького складу є його підтримка. Тому жоден студент не має переваги ні в особистому плані, ні в плані навчання. Якщо Кодекс Честі буде пропагувати такі відносини, викладачі будуть зацікавлені в його успішному впровадженні.

Значення Кодексу Честі

Дослідження проведені Центром Академічної Чесності в Університеті Д'юк демонструють значення Кодексу Честі: з'ясувалось, що у ВУЗах, де Кодекс Честі відсутній, 20-25% студентів більше 3 разів списували під час тестів та іспитів. В університетах, де діє Кодекс Честі відсоток списування склав 6.25%.

Велике значення має той факт, що Кодекс Честі керується саме студентами. Дослідження показали, що у ВУЗах, де студенти беруть участь у керуванні Кодексом Честі, досить успішно вирішуються проблемні ситуації та пропагується чесний спосіб навчання.

Заслуговують на увагу дослідження, проведені Дональдом Маккейбом, професором Університету Ратгерс, які показали, що 45% студентів у ВУЗах, де Кодекс Честі не діє, зізналися у списуванні під час важливого тесту або іспиту, а у ВУЗах, де функціонує Кодекс Честі, таких студентів було 29%. Найнижчий рівень списування був відмічений у ВУЗах, де студенти мають велику відповідальність у дотриманні правил Кодексу Честі.

Університет Колорадо підтверджує, що Кодекс Честі сприяє формуванню високо моральної студентської спільноти.

Завдання

Студенти Університету Колорадо навчаються за принципами честі: вони не брешуть, не списують, тому, відповідно, вони не повинні зазнавати актів несправедливості з боку студентів інших ВУЗів.

Чесність-це академічна чесність, моральність, естетична поведінка і гордість за те, що ти є членом спільноти, яка цінує досягнення у навчанні та особисту відповідальність. Навчання за принципами честі формує на все життя такі риси характеру, як чесність, сміливість, розуміння складного вибору, прийняття відповідальності за свої дії та їх наслідки, навіть ціною особистих інтересів.

Структура Кодексу Честі Університет Колорадо

Система Кодексу Честі в Університеті Колорадо включає в себе декілька організованих структур, що співпрацюють для кращого контролю над процесом. Відповідальними за управління Кодексом Честі є різні комітети та юридичні особи: Студентська Рада Кодексу Честі, Комітет Етики студентського містечка, Об'єднання по розгляду справ, яке включає Комісію по розгляду справ та Апеляційну Колегію, група підтримки звинуваченого при потребі.

У Раду Кодексу Честі входять лише студенти, однак Комітет Етики студентського містечка має право ввести у склад Ради Викладача-консультанта. Рада Кодексу Честі складається як мінімум з 4 осіб. Це: Голова Ради, Суддя, який виносить вирок, Студентський Староста, який відповідає за навчальний процес у ВУЗі та Посередник між студентами та викладачами або Викладач-консультант або Радник Кодексу Честі.

В обов'язки Ради входять: підтримка та нагляд за всіма процесами, включаючи обвинувачення та подання апеляції. Рада бере до уваги побажання студентів та викладачів та впроваджує слушні пропозиції. Студенти, які хочуть стати членами Ради повинні подати свої заяви до Бюро Ради. Там ці заяви розглядаються, проводяться співбесіди із студентами та готуються рекомендації до Комітету Етики студентського містечка. Потім

цей Комітет, згідно рекомендацій Ради, більшістю голосів затверджує нових членів.

Комітет Етики студентського містечка складається з представників кожного факультету (факультет самостійно обирає студента), представника Студентської Спільки Університету Колорадо, представника Парламенту Випускників ВУЗу, представника Асамблеї Викладачів, голів Комітетів Академічної Етики кожного факультету та Радника Кодексу Честі. Голова Ради Кодексу Честі виконує обов'язки Голови Комітету Етики студентського містечка. Комітет Етики надає відомості, рекомендації та ідеї стосовно Кодексу Честі, а також надає поради викладачам у питаннях академічної чесності та проводить дебати на теми честі та чесності в Університеті Колорадо.

Комісія по розгляду справ складається з трьох студентів та Судді. Суддя є також членом Ради Кодексу Честі. Під час розгляду справи повинні бути присутні студенти зі сторони обвинувачуваного та представники факультету, де відбулося можливе порушення. Якщо обвинувачуваний є студент-випускник, то на засіданні мають бути присутні хоча б два студенти – однокурсники. Суддя Ради Кодексу Честі має право голосувати тільки у випадку однакової кількості голосів з обох сторін. Комісія по розгляду справ виносить вирок та визначає санкцію, якщо порушення було доведено.

І нарешті, Апеляційна Колегія, у склад якої входить голова Ради Кодексу Честі, якому відведена вирішальна роль у голосуванні, голова Комітету Академічної Етики з факультету обвинувачуваного студента, представник Комітету Етики студентського містечка з факультету обвинувачуваного, представник Студентської Спільки Університету Колорадо або представник Парламенту випускників ВУЗу, якщо обвинувачуваний є студент-випускник, заступник декана з факультету обвинувачуваного студента або інша особа, призначена деканом, якщо заступник декана є головою Комітету Етики. Апеляційна комісія виносить рішення відповідно апеляцій поданих студентами або викладачами, які незгодні з висновками Комісії по розгляду справ.

Процес суду

- Кожен студент може заявити про порушення у Раду Кодексу Честі.
- На підставі поданої заяви слідчі Кодексу Честі збирають докази.

- Суддя вивчає зібранні докази та вирішує чи предстане обвинувачуваний перед Комісією по розгляду справ.
- Обвинувачуваний студент має право на адвоката, який пояснює студенту його права протягом процесу розгляду справи.
- З метою підтримки, обвинуваченого може супроводжувати студент ВУЗу, або один з батьків, або адвокат.
- Слідчі представляють докази; обвинувачуваний має право виступити на свій захист.
- Засідання є закритим для всіх, хто не є учасниками процесу суду.
- Комісія по розгляду справ вирішує

чи причетний студент до порушення академічної чесності.

- Якщо Комісія по розгляду справ визнає провину студента, він отримує неакадемічні санкції.
- Викладачі виносять академічні санкції.

Санкції

Комісія по розгляду справ має повноваження призначати неакадемічні санкції, які не стосуються процесу навчання. Призначаючи такі санкції враховують ступінь провини, обставини, що пом'якшують або погіршують провину, факти попередніх порушень(якщо є). До неакадемічних санкцій належать:

- Попереджувальний лист.
- Суспільна праця
- Повчальна лекція
- Семінар з етики
- Випробувальний термін

- Тимчасове відсторонення від навчання(з записом у характеристику студента)
- Виключення з ВУЗу(з записом у характеристику студента)

Якщо студент не виконує неакадемічні санкції суду, йому надсилають попередження і, в цьому випадку, він отримує додаткові неакадемічні санкції. Попередження - це лист, в якому написано, що студент є відповідальним за свої вчинки і повинен підкоритися рішенням Комісії по розгляду справ.

Записи

Згідно з закону про «Про приватність та права студентів» від 1974р. всі записи є конфіденційними та закритим для сторонніх осіб. Записи про порушення, що стосуються безпосередньо Кодексу Честі, будуть видалені, якщо обвинувачуваний не був притягнутий до суду або був виправданий. Якщо студента визнано винним, записи про це зберігаються протягом 3 років після закінчення ВУЗу відповідно університетським правилам збереження інформації. Цю інформацію можна буде використати лише за письмовою згодою студента, яка завірена його особистим підписом.

Термінологія

- **Академічна нечесність:** Будь-який з наступних вчинків, здійснений студентом Університету Колорадо буде визнаний, як академічна нечесність:
- **Плагіат:** присвоєння собі ідеї або праці інших осіб;
- **Списування:** використання особистих засобів та шпаргалок; прохання іншої особи виконати особисте навчальне завдання; використання схожого або того ж самого виконаного навчального завдання на двох і більше предметах без дозволу на те викладачів цих предметів.
- **Підробка:** фальсифікація або підробка даних, матеріалу, інформації чи використання вже оціненої роботи без попереднього дозволу викладача;
- **Співучасть у академічній нечесності:** умисне сприяння у плагіаті, списуванні та підробці;
- **Брехня:** цілеспрямована фальсифікація у навчальному процесі з метою обдурити в письмовій або усній формі;

- Хабарництво: присвоєння чи вимагання нагороди в обмін на оцінку, або на виконане завдання, або на допомогу у скоєнні академічної нечесності;
- Погроза: спроба залякати студента, викладача або представника адміністрації з метою отримати незаслужену оцінку чи завадити викриттю правопорушення.
- Викладацький склад: До викладацького складу належать професори, доценти, асистенти професорів, старші викладачі, викладачі, лектори, ад'юнкт-викладачі, асистенти викладачів молодших курсів, викладачі-сумісники, асистенти викладачів старших курсів.
- Академічні санкції: призначаються викладачами. До академічних санкцій відносять: відповідні оцінки за навчальні завдання та з предмету, додаткові завдання і тому подібне.
- Неакадемічні санкції: призначаються Комісією по розгляду справ. До неакадемічних санкцій відносять: попереджувальні листи, семінари з етики, випробувальний термін, тимчасове відсторонення від навчання, виключення з ВУЗу.

Запитання та відповіді

1. Чи не відповідає вимогам стара система?

Система Кодексу Честі, яка керується студентами краща ніж стара. Дослідження професора Маккейба та інших науковців свідчать про те, що, коли студенти навчають інших студентів академічній чесності, коли вони встановлюють загальні для всіх принципи чесності та ведуть контроль за їх виконанням, тоді все це є гарним прикладом для інших ВУЗів, які мають схожу систему Кодексу Честі.

2. Яка роль належить Комітетам Етики факультетів?

Комітети Етики факультетів більше не виносять рішення про порушення правил студентами. Однак вони грають дуже важливу роль для студентів у формуванні таких якостей, як честь та чесність. Також ці комітети співпрацюють зі Студентською Радою Кодексу Честі.

3. Письмова обітниця. Де і коли?

Рада Кодексу Честі розробила однакову для всього університету обітницю про виконання Кодексу Честі. Письмова обітниця розміщена на стендах у більшості аудиторій університету.

На сьогоднішній день від студентів не вимагається давати письмову обітницю. Але будь-який викладач може зробити її написання частиною своєї навчальної програми та просити студентів писати обітницю перед кожним іспитом.

Зміст обітниці: «Я, студент університету Колорадо, від свого імені повідомляю, що під час навчального процесу не порушив правил Кодексу Честі».

4. Чи важлива участь викладачів у системі Кодексу Честі?

Участь викладачів у дотриманні академічної чесності є дуже важливою. Професор Маккейб університету Ратгерс прийшов до висновку, що самі студенти зацікавлені в тому, щоб викладачі активно приймали участь у системі Кодексу Честі. Ми бачимо, що викладачі виступають не тільки у ролі обвинувача, а й призначають академічні санкції для порушників та приймають участь у навчанні принципам академічної чесності.

5. Чи обов'язково викладачі повинні доповідати Раді Кодексу Честі про всі випадки порушень?

Коли викладач є свідком порушення, він може доповісти про це у Раду Кодексу Честі чи самостійно вирішити проблему зі студентом. В останньому випадку викладач повинен доповісти про порушення до Офісу Кодексу Честі, щоб зафіксувати цей випадок та призначити студенту відповідні неакадемічні санкції.

6. Який склад Комісії по розгляду справ?

Комісія складається зі студентів, яких вибирає та навчає Суддя Ради Кодексу Честі. Цей підхід є дуже важливим, оскільки студенти тоді відчують свій вклад у Код Честі та несуть відповідальність один перед одним за порушення. Такий рівень участі студентів у керуванні Кодексом Честі сприяє створенню культури чесною поведінки, яка є необхідною для всіх учасників навчального процесу.

7. Чи приймають участь викладачі у студентських засіданнях по справах про етичні порушення?

З метою формування у студентів відповідальності їм був наданий контроль над Комісією по розгляду справ. Дослідження, проведені на багатьох факультетах, продемонстрували ефективність цього рішення. Ці факультети мають дієвий Кодекс Честі та високий рівень академічної чесності. Однак викладачі також запрошуються на засідання Комісії.

8. Чи надаються консультації Раді Кодексу Честі?

У Ради Кодексу Честі є консультант (проректор з навчального процесу) та консультант-викладач. Рада Кодексу Честі отримує поради з боку Комітету Етики студентського містечка, який складається з голів Комітетів Академічної Етики кожного факультету, представника від Асамблеї Викладачів та студентів.

9. Розгляд яких справ потребує допомоги юриста?

У вирішенні проблем, пов'язаних з порушеннями академічної етики, студенти можуть діяти від імені університету.

Непорозуміння з цього приводу виникли у державних навчальних закладах таких, як Військова Академія та Університет Вірджинія. Та коли юрист-консультант Університету Колорадо переглянув Конституцію Кодексу Честі та його положення, то не знайшов порушень щодо законності дій студентів.

У випадку, коли викладач постає перед Комісією по справі обвинувачення студента у списуванні, перший може вимагати юридичного представника від Ради Університету. Така вимога може бути виконана, якщо обвинувачений студент розпочав судовий процес по цивільній справі проти викладача.

Університет також уповноважує юридичного консультанта захищати права студентів – представників Комісії по розгляду справ у випадку, коли обвинувачуваний студент виступає з цивільним позовом проти них.

10. Чи може викладач призначати неакадемічні санкції, якщо студент був визнаний винним?

Викладач може призначати тільки академічні санкції (зниження оцінки, втрата довіри до студента) та поставити питання подальшого відвідування студентом його навчального предмету. Комісія по розгляду справ призначає неакадемічні санкції, такі, як: виключення з університету, тимчасове відсторонення від навчання, випробувальний термін з певними умовами.

11. Як працює система санкцій?

Якщо студент визнає своє порушення, то викладач призначає йому академічні санкції та повідомляє про цей випадок у Раду Кодексу Честі. Якщо студент не визнає своє порушення, або викладач хоче, щоб справу було розглянуто у студентській Раді Кодексу Честі, то надсилається заява про розгляд справи у Раду. Якщо студент буде визнаний винним, викладач

призначає академічні санкції. Натомість Рада Кодексу Честі буде вимагати від студента виконання неакадемічних санкцій. У будь-якому випадку немає великої різниці між цими ситуаціями, адже кожен викладач повинен підтримувати високий рівень академічної чесності у групі та призначати академічні санкції, якщо вважає за потрібне.

12. Чи має право викладач призначати академічні санкції, якщо студент був реабілітований?

Викладач

повинен дотримуватися рішень Комісії по розгляду справ.

13. Чи може викладач подати апеляцію на рішення Комісії?

Так. Керуючись появою нової інформації або, якщо виникли недоліки у роботі Комісії по розгляду справ, викладач може подати апеляцію.

14. Якщо студент доповідає про помічені порушення Кодексу Честі, чи буде проінформований про це викладач, який має відношення до цього порушення?

Так.

15. Які обов'язки мають асистенти викладачів?

Якщо асистент став свідком порушення, тоді він і викладач визначають свої наступні дії разом стосовно факту цього порушення. Асистент викладача повинен бути проінформований про цей обов'язок перед призначенням його на посаду.

16. Чи буде існувати контроль під час іспитів?

Контроль під час іспитів – це індивідуальне рішення викладача. Але на майбутнє бажано, щоб контроль з боку Університету існував на всіх іспитах, доки це буде необхідно.

17. Збереження записів.

Офіс Кодексу Честі контролює та зберігає всі записи стосовно порушень Кодексу Честі.

18. Коли та в яких випадках викладачі можуть мати доступ до закритих записів?

Згідно

Закону «Про приватність та права студентів» викладач може переглянути записи з метою “повинен знати”. Якщо викладачу необхідна інформація про студента, він повинен зв'язатися з Офісом Кодексу Честі. В свою чергу Офіс

Кодексу Честі, керуючись вищеназваним законом, вирішить чи має викладач доступ до записів про студента.

19. Тривалість на посадах.

Члени Ради Кодексу Честі, Комітету Етики студентського містечка та Комісії по розгляду справ необмежені однорічним терміном перебування на посаді. Консультант Ради Кодексу Честі, судовий консультант та викладач-консультант систематично фіксують терміни їх перебування на посаді.

20. Співпраця судових представників.

Суддя Ради Кодексу Честі навчає членів Комісії по розгляду справ та веде нагляд за слідчими, які повинні захищати принципи коду Честі та академічної чесності.

21. Чи буде в майбутньому переглянута конституція Кодексу Честі?

Таке можливо бути. Перш ніж заява на перегляд конституції Кодексу Честі потрапить до управлінського відділу викладачів та студентів, за неї повинні проголосувати 2/3 Комітету Етики студентського містечка, який складається з голів академічної етики всіх факультетів, представника Асамблеї Викладачів та представників студентства. Комітет Етики також є консультативним органом Ради Кодексу Честі. Зміни до конституції повинні бути затверджені більшістю голосів Ради Співки Студентів Університету Колорадо та виконавчого комітету Асамблеї викладачів.

22. Як залучаються студенти у систему Кодексу Честі?

Студенти з ентузіазмом ставляться до ідеї Кодексу Честі. Так студенти 1-2 курсів виявляють бажання стати активними учасниками у системі Кодексу Честі. Термін перебування на певній посаді залежить від особистого успіху, справжньої зацікавленості студентів у пропаганді академічної чесності та від великої підтримки студента з боку інших. Широка реклама системи Кодексу Честі, письмові обітниць, які розміщені на стендах в аудиторія х- все це впливає на обізнаність студентів, що в свою чергу буде сприяти залученню студентів у процес самоврядування. Співкування зі студентами показує, що зацікавленість в управлінні Кодексом Честі не обмежена окремими факультетами.

Для того, щоб допомогти викладачам успішно впроваджувати Кодекс Честі в Університеті Колорадо, адміністрація ВУЗу придбала права на Інтернет-сайт служби виявлення плагіату www.TurnItIn.com, який є одним з провідних сайтів такого типу в країні.

Ця служба дозволяє викладачу вводити речення, абзац, тексти чи готові роботи на цей сайт для перевірки. Після сканування службою більше ніж 1,5 млн. Інтернет-сторінок комп'ютер видає інформацію викладачу, в якій буде визначено відсоток матеріалу, запозиченого з іншого джерела, ступінь його подібності та реальні посилання на першоджерела. Таким чином, викладач може визначити, чи дійсно відбулося списування.

Для кожної навчальної дисципліни використовується окремий код доступу, який відомий викладачу. Викладач має можливість використовувати код доступу необмежену кількість разів протягом семестру. До того ж він може на свій розсуд надати код доступу студентам, щоб вони могли надсилати авторські роботи. Але на даний момент студенти обмежені в його використанні до 3 разів. Код доступу для кожної навчальної дисципліни діє до кінця семестру.

Потрібно також відмітити, що окрім сканування Інтернет-сторінок для виявлення плагіату, служба www.TurnItIn.com містить копії авторських робіт, файлів та фраз у закритому «банку даних». Це забезпечує не тільки краще виявлення схожого матеріалу, незалежно від часу та місця введення його в систему, але й захищає авторське право студента на свою роботу. Матеріал, який міститься у «банку даних» не використовується та не публікується службою www.TurnItIn.com. Викладачам, які користуються послугами цієї служби, рекомендовано повідомляти студентів про те, що їх роботи будуть збережені на сайті. В ідеалі було б повідомляти студентів про службу www.TurnItIn.com на початку семестру разом з розкладом навчальної програми. Текст повідомлення, який раніше використовувався : “ Студенти повинні знати, що їх роботи на розсуд викладача можуть бути перевірені через TurnItIn.com, службу по виявленню плагіату, послугами якої користуються на всіх факультетах Університету Колорадо; і що ця служба містить готові авторські роботи студентів”.

Матеріали Комітету підтримки студентського самоврядування. Портал www.StudUA.org.

Суспільний історичний розвиток формує в людському середовищі певний тип відносин. Такі відносини можуть існувати у визначеному часовому проміжку та охоплювати певне коло осіб. Беручи до уваги студентську громаду то її існування, неодмінно її життя пов'язане з загальнолюдськими нормами поведінки чи правилами, прийнятими в державі. Проте, здобуваючи знання, студенти не лише набувають професійних навиків, а й навчаються суспільних етичних правил, які допоможуть їм у подальшому кар'єрному розвитку. На рівні з освітою, в людині цінується її певна морально етичний вигляд, що і є безпосереднім відображенням впливу середовища.

Формування певних суспільно-етичних норм у навчальному закладі побудоване на існуванні правових регулювань та історично сформованих норм поведінки учасників навчального процесу. Визначення загально прийнятих правил і етичних норм відносин у академічній спільноті в Польщі постає на рівні правового регулювання, яке впливає на кожного учасника навчального процесу. Дослідження потреб впровадження етичних норм (кодексів) чи то кодексів честі знаходить відображення у самих документах і вказує на потребу регулювання певних суспільних відносин, запобігання негативним проявам, таким як недбалість, корупція, взаємна неповага між студентами та викладачами. Дію подібних норм важко визначити у короткому проміжку часу, але дотримання етичних кодексів ставить навчальний заклад на певний рівень взаємовідносин і сприяє формуванню позитивного іміджу вузу.

Отже, етичні норми включають обов'язки та встановлюють відповідальність за певні дії чи вчинки, а також мотивацію до їх здійснення. Такі норми уже чітко прописані в Законі «Про вищу освіту» від 27 липня 2005 року. Закон чітко регулює права та відповідальність за вчинені дії трьох категорій учасників навчального процесу:

- викладацький склад,
- студентів, докторантів,
- адміністрацій вищих навчальних закладів.

Функціонування вже етичних кодексів на рівні навчальних закладів є більше власною ініціативою, покликаною, як вже підкреслювалося, змінити взаємні стосунки між учасниками навчального процесу у конкретному вузі.

Приклад 1.

Ще у 2003 році студенти Варшавського університету створили збір етичних норм та почали поширювати їх серед студентів. Ініціатива йшла від студентів-юристів і проходила не без проблем. Як зазначав Павло Скучинський (Студентське товариство правничої етики), учасник тодішнього процесу впровадження, - «На початках, коли ми вивішували оголошення про наші заходи, траплялося, що хтось під нашою назвою дописував: Клуб любителів наукової фантастики».

А ідея виникла з бажання змінити ситуацію, яку зауважили після оприлюднення дослідження доктор Ельжбети Лойко, про умови, якими керуються студенти юристи. Вона запитувала у студентів чи були б вони готові дати хабаря, коли цього вимагає успіх справи їх клієнта. Більшість давала ствердну відповідь, але за умови, що ніхто про це не дізнається або ж довірили б це комусь іншому.

Приклад 2.

Етичний кодекс Вищої школи торгівлі в Радомі, затверджений на засіданні Сенату Вищої школи торгівлі в Радомі 2 березня 2007 р.

У преамбулі вказується:

«Правові норми та моральні засади становлять основу правильного існування недосконалого суспільства, але спрямованого до покращення засад справедливості нормуючих суспільне життя. Тим більше, вони повинні існувати в академічній спільноті, особливо підкреслюючи їх дотримання для потреби формування знань та морального поведіння, навчених ними суспільні еліти.

Етичний кодекс Вищої школи торгівлі в Радомі є закликом до дискусії про цінності, які повинні панувати в академічній спільноті. Підіймаючи питання підвищення моральних стандартів в академічній спільноті, маємо надію, що встановлюємо собі правильний напрямок діяльності у прагненні до самовдосконалення. Вони свідомі у моральній відповідальності за процес навчання та виховання, формування найкращих етичних прикладів академічної спільноти. Відповідно до слів Івана Павла II: „Повинні від себе вимагати, навіть коли б інші від Вас не вимагали” (Jasna Góra, 18.06.1983)»

Також у Кодексі визначаються ряд умов, яких повинні дотримуватися усі учасники навчального процесу:

1. Умова шанування гідності.

2. Умова першості права (закону).
3. Умова чесності.
4. Умова ретельності.
5. Умова дбайливості до особистої культури.
6. Умова вшанування матеріальних благ.
7. Умова чинення спротиву паталогіям академічного і суспільного життя.
8. Умова дбайливості про добрий імідж та вигляд Школи.

Приклад 3.

Кодекс етики студентів права Щецинського університету встановлюється:

Дбаючи про правильність правосуддя та добро науки,
З повною свідомістю глибокого зв'язку поміж етичним рівнем сьгоднішніх студентів та етичним рівнем професійних юристів,
Дбаючи про добре імя університету,
Також з метою визначення та пропагування стандартів етичних дій серед студентів,

Беручи до уваги універсальні моральні основи,
Користуючись найкращими прикладами професійної етики юристів та встановлених канонів університетської етики,
Виділяє чотири розділи:

1. Загальні засади, де студенти зобов'язуються впроваджувати у академічне середовище норми кодексу та дотримуватись його положення.
2. Наука і навчання.
3. Відношення до наукових працівників.
4. Відношення до студентів.
5. Відношення до університету.

Приклад 4.

Органи студентського самоврядування мають структуру, яка складається з 3 гілок влади: законодавчу, виконавчу, та судову. Законодавчу владу утворюють студентські парламенти. Структура виконавчих органів є дуже різноманітною. Для нас важливим є існування судової влади, яка згідно з законом, виражається дисциплінарними комісіями або колеженським судом.

Так у Компетенції Колежанських судів є винесення рішень щодо неправомірних дій студентів чи розв'язання конфліктів поміж студентами та

викладацьким складом. Компетенції, склад, повноваження регулюються прийнятими відповідними органами Положеннями.

Таким чином, ми бачимо, що норми Етичних кодексів застосовуються у різних навчальних закладах для покращення свого іміджу, встановлення якісно вищих стандартів суспільних взаємин та матеріально-технічного забезпечення, захисту прав і досягнень людини.

Кодекс честі студента чи викладача, як учасників навчального процесу, є частиною кодексу честі Людини. Усіх їх об'єднують певні спільні риси: загальнолюдські цінності, моральні якості людини. Кодекс честі – це сукупність найвищих моральних принципів, якими людина керується в особистій і громадській поведінці. Разом з цими спільними ознаками кодекс честі студента має багато відмінностей і своїх особливостей. Кодекс честі студента – це важливі духовні нематеріальні блага, втілені у самій особистості студента. Вони визначають добре ім'я студента та позитивну репутацію вузу. Кожен вчинок студента, кожна його дія повинна оцінюватись і контролюватись самим студентом і його колегами, виходячи із принципів кодексу честі студента. Кожен студент, який сам дотримується кодексу честі повинен вимагати від оточуючих осіб дотримання таких же моральних і етичних принципів у своїй поведінці і навчанні. Неприпустимим у кодексі честі студента є такі речі як розповсюдження неправдивої інформації, яка принижує честь і гідність студента, викладача і вузу, використання нечесних шляхів отримання хороших результатів навчання.

Кроки кампанії впровадження Кодексу Честі у ВНЗ

Проблема і мета

Ви маєте сформулювати, яку саме проблему вирішує ваш орган студентського самоврядування. Формулювання – це як назва. „Як корабель назвеш, так він і попливе!” Якщо ваша проблема – відсутність у ВНЗ Кодексу Честі, то ви його приймете. Але чи зміниться щось? Якщо сформулювати проблему інакше – „низькій рейтинг ВНЗ у зв’язку з відсутністю середовища академічної чесності” – таке формулювання мотивує до справжніх змін. За кордоном наявність кодексу честі у ВНЗ та засобів забезпечення його виконання, як і рівень розвитку студентського самоврядування, є одними із причин, чому студент обирає для навчання саме цей вуз. Адже у такому вузі у разі виникнення певного конфлікту із адміністрацією чи викладачем, його права у цій ситуації будуть захищені через спеціальні органи, які складаються із студентів та викладачів («колежанські суди» чи «комісії» у Польщі, «журі присяжних», «апеляційні журі» в США).

Ключові гравці:

Вам потрібні союзники. Навіть поверхневий огляд показує, що союзників може бути багато:

- Студенти, які зацікавлені не тільки у отриманні диплому, але і в якості знань.
- Батьки студентів.
- Викладачі, які зацікавлені в створенні середовища, де будуть цінуватись справжні знання і яке дає їм перспективи для росту.
- Громадські організації, зокрема молодіжні.
- ЗМІ
- Дивним чином адміністрація ВНЗ теж є потенційним союзником – міністерство вимагає від них показників, а впровадження Кодексу Честі – чудова можливість прозвітуватись про роботу.

Мішень

«Мішень» - людина або орган, наділений повноваженнями, необхідними для вирішення проблеми. Саме на „Мішень” треба впливати для того, щоб вирішити наше питання. Для успіху кампанії дуже важливим є вірний вибір «мішені». Помилка може коштувати дуже дорого. Так, наприклад, кампанія проти об’єднання Сумських Вузів у 2004 році протягом двох місяців «стріляла по горобцям», тобто по ректорам університетів, управлінню освіти, голові ОДА. І лише тоді, коли кампанію було спрямовано на Президента України, який власне і підписав указ, що викликав проблему, дії активістів призвели до вирішення проблеми. Часто буває важко виділити окрему людину як ціль. Але це важливий крок, оскільки він вказує на особу, яка має найбільший вплив і здатність втілити зміни в життя. Поки ця людина не відчуватиме тиску ваших зусиль, вона навряд чи сприйматиме ваше питання всерйоз. Без впливу на цю особу ви навряд чи досягнете змін. Іноді громадяни можуть і не мати можливості досягти основної цілі. Саме тому уіснує декілька типів цілей – основні, допоміжні й другорядні.

Основна „Мішень”

Целюдина,(орган) яка має найбільші владні повноваження для вирішення вашого питання.

В нашому випадку основна „Мішень”- загальні збори (конференція) трудового колективу.

Допоміжна „Мішень”

Основна „Мішень” пов’язана з великою кількістю людей. Хоча вони не приймають рішень, або не приймають їх одноосібно, їхня підтримка дуже важлива в процесі прийняття рішення.

В нашому випадку це може бути ректор ВНЗ, члени вченої ради, члени вищого органу студентського самоврядування ВНЗ, керівники структурних підрозділів студентського самоврядування ВНЗ

Другорядна „Мішень”

Це особи, які не має повноважень на прийняття рішення, але поділяють наші цілі. Якщо ви можете вплинути на цих осіб, вони можуть допомогти впливати на основну ціль.

В нашому випадку це можуть бути:

Батьки

Керівники різноманітних студентських організацій та рухів

Громадські організації
Депутати рад різних рівнів
ЗМІ

Ключове повідомлення:

“**Ключове повідомлення**” це стислий текст, який буде повторюватись багато разів для того, щоб :

- А) залучити якомога більше союзників
- Б) змусити „мішень” вирішити проблему

Яким повинне бути гарне ключове повідомлення?

По-перше, віно повинно бути стислим. Якщо Ви не зможете привернути увагу за хвилину, Ви її ніколи не привернете.

По-друге, віно повинно бути правдивим та вселяти довіру.

Ключове повідомлення повинно бути важливим для людей. Дослідження доводять, що люди сприймають інформацію вибірково. Вони приділяють увагу тільки тій інформації, яка відповідає їхнім поглядам та яку вони вважають важливою.

Ключове повідомлення повинно бути контрастним. Ключове повідомлення має показувати, **ЯК Є та ЯК МАЄ БУТИ.**

Воно має бути простим та емоційним. Тут недоречно показувати свій інтелект, спеціальні знання, тощо. Краще апелювати не до логіки, а до почуттів, малювати картинку з реального життя, яка може сподобатись багатьом.

Ключове повідомлення потрібно спрямовувати на вашу адресну групу. **Якщо ви звертаєтесь до всіх, то ви не звертаєтесь ні до кого.** Ви повинні знати, до кого звертаєтесь.

Ключове повідомлення треба повторювати багато разів. На людей обрушується величезна кількість інформації. Для того щоб Вас почули, Вам треба повторювати ключове повідомлення знову й знову.

Не відхиляйтесь від свого ключового повідомлення. Навіть якщо ваші опоненти нав'язують Вам обговорення проблем, які виходять за межі повідомлення, Вам потрібно коротко відреагувати на їхні випадки та повернутись до ваших ключових повідомлень.

Ваше головне чи ключове повідомлення має бути простим і завжди на слуху, щоб його згадували чи то під час інтерв'ю на радіо, чи при розмові з сусідами. Воно може бути таким простим, як наприклад: **«Без Кодексу Честі не може бути хорошої освіти»**. Ключове повідомлення слід вибирати таке, щоб його можна було легко адаптувати для різноманітних аудиторій – студентів, батьків, ділових людей, освітян, законодавців. Для кожної групи Вам знадобляться тези і конкретні приклади, щоб врахувати її потреби та інтереси. Цей набір головних повідомлень слугуватиме основою презентацій для груп, статей в інформаційних бюлетенях, випусках новин, листів до редакторів та іншої комунікації. Вам також потрібен чіткий заклик до дії. Що саме Ви очікуєте від кожної групи? Будьте готові навести конкретні приклади того, як кожна група може показати свою підтримку.

Методи донесення ключового повідомлення:

Існує три основні види комунікаційних стратегій: зв'язок з групами, особистий контакт і ЗМІ. В процесі розробки Вашого плану, обміркуйте, як найкраще охопити Ваші цільові групи. Вибір вірних стратегій може зберегти час і кошти, а також забезпечити краще та ефективніше сприйняття цільовими групами Вашого повідомлення. Навіть мало бюджетна PR кампанія може мати велику кількість методів донесення інформації до цільової аудиторії. В нашому випадку такими методами є:

- Виступи на різноманітних масових заходах, що проводить адміністрація або студентське самоврядування
- Зустрічі із старостами груп
- Зустрічі із активістами студентських рухів
- Розвішування плакатів з ключовим повідомленням кампанії на інформаційних стендах ВНЗ та гуртожитків
- Розповсюдження листівок (навіть просто роздрукованих на принтері)
- Збір підписів на підтримку кампанії (як варіант – вивішування великого стенду з слоганом кампанії, на якому потрібно поставити свій підпис)
- Розповідь про кампанію за допомогою ЗМІ (в першу чергу студентських ЗМІ)

Хоча всі три види стратегій мають свої переваги, найефективнішим є особисте спілкування. Візит до представника адміністрації запам'яється краще, ніж лист. Інформація, яку передає Вам товариш, запам'яється краще, ніж оголошення у газеті чи на радіо. Особисте спілкування вимагає багато часу, тому дуже важливо використовувати існуючу мережу студентських формальних та неформальних обідань: наукових, спортивних, мистецьких, тощо. ЗМІ найефективніші в охопленні великих груп. Для того, щоб будь-яка з цих стратегій спрацювала, Ви повинні мати чітке повідомлення з конкретними прикладами, що мають бути зрозумілими для Вашої аудиторії. Ви маєте бути готовими відповісти на будь-які запитання, що можуть виникнути. Наявність ефективних ораторів важлива для презентацій, виступів на радіо й телебаченні, де особистий вигляд і ораторські здібності важливі для успішної передачі повідомлення. (дивись розділ Мистецтво публічного виступу)

План кампанії :

Необхідно чітко визначити кінцеву мету та проміжні завдання лобіювання, урахувати можливі ускладнення та підрахувати матеріальні, інтелектуальні та людські ресурси, необхідні для реалізації задуманого. Провести розрахунок часу, потрібного для здійснення лобіювання. Ви повинні мати на увазі, що за законом „**Про вищу освіту**”, Вищим колегіальним органом громадського самоврядування вищого навчального закладу є загальні збори (конференція) трудового колективу. І саме вони мають затвердити розроблене вами Положення про Кодекс Честі Студента і сам Кодекс Честі. Перед тим їх повинен затвердити вищий орган студентського самоврядування вашого ВНЗ.

План має включати перелік заходів, розподіл обов'язків по напрямкам роботи, призначення відповідальних за кожну акцію.

Встановлення чітких завдань, які стосуються як найважливіших питань, так і найменш важливих, дозволяють вам отримати результати, які створять рух і громадську думку, продемонструвавши учасникам, союзникам і супротивникам постійні успіхи. Стабільні невеличкі перемоги будуть постійно нагадувати громадськості й ЗМІ про вашу організацію, в той час як ви просуватиметесь до виконання більш значних, складних завдань.

Перевірте свої ресурси:

Ресурси означають не тільки кошти, які ви маєте чи можете отримати, але й:

- кількість відданих учасників і потенційних добровольців вашої організації;
- здібності членів вашої організації й добровольців (наприклад, знання в галузі права, наявність літературного хисту або комунікативних навичок,
- здібності в області маркетингу, збору коштів, публічних виступів, зв'язків тощо). доступ членів вашої організації до громадських лідерів та інших організацій;
- доступне вашій організації обладнання, або можливості надання обладнання на період проведення кампанії.

Адвокасі-кампанія, як інструмент впровадження кодексу честі. Етапи кампанії Адвокасі.

*Advocacy / Адвокасі (походить від грецьких слів **ad** -тут, в даний момент; **voca** - звати, закликати кого - або сюди)*

*Lobbying/Лобіювання - англійського походження ("**lobby**"- "**лобі**" - парламентські кулуари)*

Лобізм в сучасному розумінні - система и практика реалізації інтересів різних груп (спілок і об'єднань) або громадян шляхом організованого впливу на законодавчу та адміністративну діяльність державних та самоврядних, бізнесових структур.

Серед лобістів можна виділити наступні групи:

Політичні, іноземні, економічні, регіональні та громадські:

Політичні лобісти – це, насамперед, фінансово-економічні і соціальні групи, які здобувають необхідний вплив завдяки участі в політичній боротьбі, процесах та передвиборчих кампаніях;

Іноземні лобісти – це впливові іноземні «групи впливу»(політичні, державні, економічні), етнічні та національні громади;

Економічні лобісти – це фінансово-економічні групи, що мають за мету формування переваг для сфер власної діяльності через створення

надконкурентних умов для здобуття прибутків та монопольних позицій в даній сфері фінансово-економічних процесів;

Регіональні лобісти – це групи впливу, що формують систему преференцій за територіальною ознакою розміщення групи;

Громадські лобісти – це групи впливу орієнтовані на зміну рішення з метою формування політичних, соціальних та правових умов діяльності застосованих для широкого кола користувачів та груп.

Три основних предмети, які можна лобіювати в органах влади:

- ресурс (коли застосовуються дії, для того, щоб перерозподілити на свою користь суспільний ресурс);
- проблема (коли застосовуються дії по усуненню проблемної ситуації, перепон у здійсненні тої чи іншої діяльності);
- позиція (дії спрямовані для отримання статусу, отримання монопольної позиції);

Адвокасі - це діяльність з представлення інтересів громадян шляхом їх участі в процесі прийняття рішень, націлених на зміну політики влади на місцевому або державному рівні; свідомості учасників процесу; законодавства

Адвокасі - це ряд взаємопов'язаних кроків, спрямованих на довгострокові зміни в суспільстві, громаді або способи ухвалення політичних рішень за допомогою мобілізації громадськості

Базові засади громадського лобіювання:

- Діяльність для людей
- Усвідомлення власної сили
- Вплив/залучення тих, хто ухвалює рішення
- Відвертість
- Здатність побачити загальні проблеми і організуватися для їх вирішення

Об'єкти лобістської діяльності: органи законодавчих, виконавчих і судових влад.

Ступінь впливу лобістів на органи державної влади залежить від правових норм, що склалися в країні, і політичної практики.

Види лобістської діяльності розрізняються залежно від:

- 1) об'єкту лобіювання (законодавчий, виконавчий і судовий лобізм);
- 2) суб'єкта лобіювання (політичний, економічний, соціальний, регіональний, іноземний лобізм);
- 3) взаємин об'єкту і суб'єкта лобіювання (плюралістський і корпоративний лобізм);
- 4) механізму досягнення мети (правотворчий, такий, що реалізовується через нормативні акти в законодавчих органах влади, і правозастосувальний, що досягається через акти застосування права);
прямий - вплив на особистій зустрічі на об'єкт тиску або через його родичів, друзів і т.д. і непрямий - непрямий вплив на об'єкт тиску, формує його уявлення про питання лобіювання.
- 5) часу дії (довгостроковий, тобто поступовий, і короткостроковий, спрямований на ухвалення одного або декілька рішень).

Три моделі громадського лобіювання:

- Кейс – лобіювання (лобіювання спрямоване на створення прецедента в даній сфері діяльності);
- Адміністративне лобіювання (лобіювання спрямоване на зміну процедур);
- Законодавче лобіювання (лобіювання спрямоване на зміну правових норм).

Стратегічне планування кампанії Адвокасі у прийнятті кодексу честі

„Що таке стратегічне планування і чому воно є важливим для громадянського представництва”

Основні елементи кампаній в захист інтересів громадськості

1. Чітка стратегія
2. Ретельно розроблений план дій
3. Напружена робота

Стратегія і тактика

- Тактика - конкретні дії, сукупність яких приводить до загального результату

- Стратегія - загальна карта, яка направляє всі ці дії у напрямку до досягнення чіткої мети

Визначення стратегічного планування

Стратегічне планування – це впорядковані дії з формулювання фундаментальних рішень і розробки заходів, що формують і спрямовують діяльність з ГП. Проведення стратегічного планування дозволяє визначити, чи є бажані цілі в галузі державної політики реалістичними і досяжними, і які з інструментів адвокати необхідно застосувати під час впровадження відповідної кампанії. Ступінь використання елементів стратегічного планування організаціями громадянського суспільства є показником їх організаційного розвитку.

Стратегія – це загальна “карта”, за якою спрямовується використання конкретних дій чи тактичних прийомів в напрямку чітко визначених і реалістично досяжних цілей. Стратегічне планування включає реалістичну оцінку того, де наразі знаходяться організації громадянського суспільства, куди вони хочуть йти, і як їм туди дістатися. Стратегічне планування є конче необхідним для проведення оцінки. Не знаючи, з чого організація розпочинає свою діяльність, важко оцінити досягнутий прогрес.

Важливість стратегічного планування

Стратегічне планування призводить до визначення низки конкретних цілей, розробки плану заходів, спрямованих на досягнення цих цілей, а також механізмів оцінки прогресу в напрямку досягнення встановлених цілей впродовж кампанії адвокати. Як і для мандрівників під час подорожі, ретельне стратегічне планування до початку самої кампанії з адвокати створює “карту”, за якою учасники кампанії рухаються до “остаточного пункту призначення”.

Модель стратегічного планування на основі 10 запитань

Питання з 1 по 6 стосуються *зовнішнього середовища*.

1. *Політичний клімат:* Чи є політичне середовище таким, за якого організація, що проводить кампанію з адвокати, чи питання, яке вона намагається вирішити, має реальні шанси на успіх?
2. *Цілі і завдання кампанії:* В чому полягає проблема? Чого хоче організація? В чому полягають ризики та можливі негативні наслідки кампанії з адвокати?
3. *Ключові гравці:* Хто може сприяти реалізації кампанії? Хто може стати на заваді реалізації кампанії? Хто в межах і поза межами уряду може підтримати або виступити проти організація?
4. *Ключове повідомлення:* Що необхідно донести до ключових гравців? Чи передбачаються різні ключові повідомлення для різних цільових аудиторій?
5. *Вісник:* Хто має донести ключове повідомлення до ключових гравців?
6. *Механізми донесення ключового повідомлення:* Яким чином організація повинне донести ключове повідомлення?

Питання з 7 по 10 стосуються **внутрішнього середовища**

7. *Організаційні ресурси:* Які ресурси має організація для виконання різних завдань протягом кампанії? На що має спиратися організація під час своєї діяльності?
8. *Прогалини, труднощі:* На які компоненти організація повинна звернути увагу в плані їх покращання і розвитку? Чи мають потенційні союзники організація необхідну спроможність?
9. *Послідовність кроків:* З чого організація повинна почати свою діяльність? Якою має бути належна послідовність впровадження різних компонентів кампанії адвокати?
10. *Оцінка:* Як організація оцінюватиме ефективність впроваджуваної кампанії? Яким чином організація вноситиме необхідні корективи?

Використання моделі для стратегічного планування:

1. *Політичний клімат:* Чи є політичне середовище таким, за якого організація, що проводить кампанію з адвокати, чи питання, яке вона намагається вирішити, має реальні шанси на успіх?

Будь-яка ефективна кампанія з адвокати повинна спочатку оцінити, чи є політичне середовище, в умовах якого здійснюватиметься компанія, достатньо сприятливим як для організації, так і для обстоюваного нею питання. За певної політичної ситуації кампанія з питань конституційної реформи може виявитися нежиттєздатною, тоді як кампанія із захисту

екологічно вразливих регіонів навпаки може мати шанси на успіх. Рішення, що ухвалюються на усіх етапах стратегічного плану, також повинні враховувати результати оцінки політичного середовища. Рішення щодо формулювання питань, цільових установ і осіб, що ухвалюють рішення, ключового повідомлення і вісника, а також створення коаліцій приймаються на основі оцінки політичного середовища.

2. Цілі і завдання кампанії: В чому полягає проблема? Чого хоче організація? В чому полягають ризики та можливі негативні наслідки кампанії з адвокати?

У кожній кампанії з адвокати необхідно чітко визначити проблему і бажану політичну мету. Місцева система водопостачання є незадовільною і місцева спільнота хоче мати доступ до якісної питної води? Центральні органи влади перешкоджають вільному обміну ідеями і неурядові групи хочуть добитися публікації матеріалів без цензури?

Чітко визначивши проблему і можливі варіанти її вирішення, необхідно розглянути потенційні ризики, пов'язані з реалізацією кампанії адвокати. Піднявши певне питання і розпочавши кампанію адвокати з його вирішення, завжди існує ризик, що ухвалене рішення буде не таким, як цього б хотілося. Наприклад, добиваючись розширення заповідника, існує ризик, що особи або організації, які прагнуть використовувати його ресурси у власних інтересах, скористаються дебати в рамках кампанії, щоб навести аргументи стосовно того, що заповідник вже і так займає занадто велику територію і її необхідно зменшити.

Організації, що проводять кампанію з адвокати, не завжди можуть контролювати перебіг подій, тому ризик негативних наслідків кампанії може переважити вірогідність ухвалення бажаного рішення. Цей ризик треба ретельно і об'єктивно оцінити, перш ніж розпочинати кампанію з адвокати.

3. Ключові гравці: Хто в органах влади може сприяти реалізації кампанії? Хто в органах влади може стати на заваді реалізації кампанії? Хто в неурядовому секторі може підтримати або виступити проти вас?

Дуже важливо визначити ті державні установи та/або тих державних посадових осіб, які спроможні сприяти або, навпаки, блокувати досягнення бажаних політичних результатів. Вирішення питання може залежати від адміністративного органу, який вводить в дію певні нормативні положення або здійснює контроль за дотриманням стандартів, судових інстанцій, спроможних примусити органи виконавчої влади дотримуватися вимог закону, або ухвалення певних законодавчих положень. Часто необхідно або

доцільно добиватися вирішення проблемного питання за декількома напрямками. Але у будь-якому випадку, необхідно ретельно розглянути усі можливі варіанти, що можуть сприяти або стати на заваді вашій громадсько-політичній позиції.

Визначивши відповідні установи державної політики, необхідно в кожній установі визначити ключових осіб, які можуть вплинути на результат. Такою особою може бути парламентар, міністр, чиновник або обрана посадова особа. Головне завдання полягає в тому, щоб визначити ключових осіб, задіяних в процес ухвалення рішення, як тих, хто підтримує позицію організація, так і тих, хто виступатиме проти неї. Аналогічно, визначення тих недержавних інтересів та організацій, що можуть бути союзниками або опонентами організація під час реалізації кампанії з адвокати, має велике значення для стратегічного планування. Визначення союзників і опонентів як в межах, так і поза межами уряду, допоможе кампанії з адвокати мобілізувати підтримку і нейтралізувати опозицію.

4. Ключове повідомлення: Що необхідно донести до ключових гравців? Чи передбачаються різні ключові повідомлення для різних цільових аудиторій?

Сформулювавши питання, визначивши бажаний результат, а також установи і гравців, спроможних сприяти його досягненню, необхідно розробити ключове повідомлення, яке може переконати таких гравців і залучити їх на сторону організації. Для різних установ і осіб можуть використовуватися різні ключові повідомлення. Наприклад, якщо кампанія з адвокати включає як судовий процес, так і роботу з адміністративними органами, ключові повідомлення для суду і відповідного адміністративного органу можуть суттєво відрізнятися: у першому випадку – акцент на аргументи суто правового характеру, у другому – акцент на переваги варіанту, що його пропонує організація, порівняно до інших можливих варіантів вирішення питання. У подальших розділах ми більш детально зупинимося на тому, що для забезпечення впливу на громадську думку можуть використовуватися різні або по різному представлені ключові повідомлення.

5. Вісник: Хто має донести ключове повідомлення до ключових гравців?

Необхідно ретельно підійти до вибору найефективнішого вісника для кожної цільової аудиторії. Висококваліфікований юрист, залучений для участі у судовому процесі, може виявитися далеко не найкращим доповідачем під час слухань щодо певного питання у парламентському

комітеті. Вибір вісника може бути таким же життєво важливим питанням, що і зміст самого ключового повідомлення.

6. Механізми донесення ключового повідомлення: Яким чином організація повинне донести ключове повідомлення?

Засіб, за допомогою якого передається ключове повідомлення, також варіюватиметься в залежності від питання і, власне, самого ключового повідомлення. Часто кампанії з адвокати передбачають використання різноманітних ЗМІ, з метою забезпечення максимально ефективного донесення ключового повідомлення і якнайширшого розповсюдження інформації серед цільової аудиторії.

7. Організаційні ресурси: Які ресурси має організація для виконання різних завдань протягом кампанії? На що має спиратися організація під час своєї діяльності?

Оцінка інституціональної спроможності для виконання вищезазначених завдань допоможе організації визначити, що можна зробити за наявних ресурсів. В організації, що впроваджує кампанію з адвокати, може працювати фахівець, який має добре налагоджені контакти на радіо і телебаченні, і може взяти на себе організацію і впровадження цього компоненту кампанії. За аналогією, організація може мати внутрішні ресурси для проведення судових процесів, лобіювання певних питань в законодавчому органі тощо. Оцінка наявних ресурсів дає можливість визначити не лише сильні сторони організації, але також виявити недоліки, прогалини і труднощі, що очікують на організацію.

8. Прогалини, труднощі: На які компоненти організації повинна звернути увагу в плані їх покращання і розвитку? Чи мають потенційні союзники організації необхідну спроможність?

Визначивши сильні сторони і наявні ресурси, організація повинна об'єктивно оцінити будь-які недоліки, що їх необхідно усунути. Наприклад, досягнення бажаного політичного результату може вимагати доступу до експертних знань і досвіду, що їх не має організація. Залучення такого досвіду через встановлення партнерських відносин з іншою „спорідненою” організацією або шляхом залучення фахівця, який має такі знання і досвід, є необхідним кроком у розробці кампанії з адвокати.

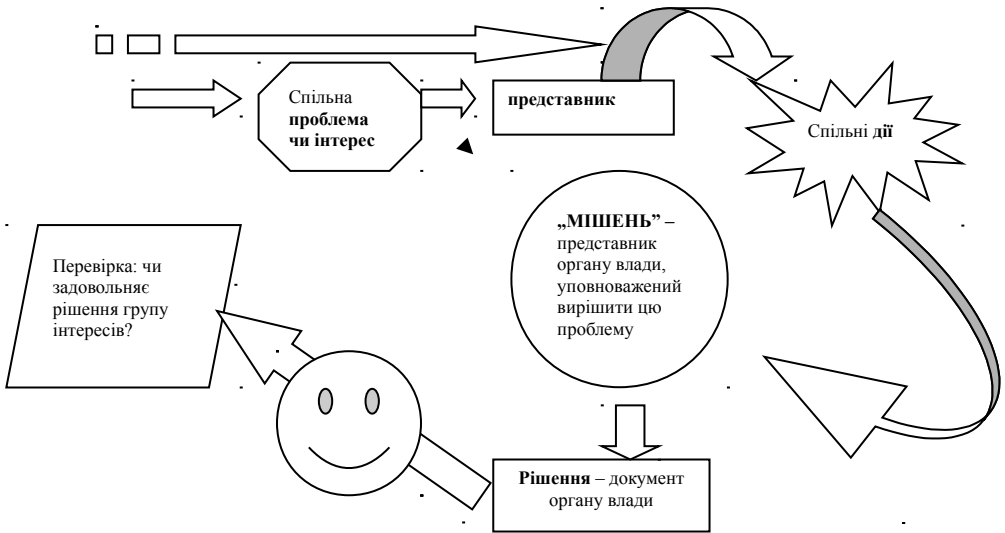
9. Послідовність кроків: З чого організації повинна почати свою кампанію? Якою має бути належна послідовність впровадження різних компонентів кампанії адвокати?

Часові рамки кампанії з адвокати та послідовність впровадження різних її компонентів можуть бути вирішальним чинником у досягненні бажаного результату. Ретельно продуманий часовий графік впровадження кампанії є важливим компонентом будь-якої кампанії з адвокати.

10. Оцінка: Як організація оцінюватиме ефективність впроваджуваної кампанії? Яким чином організація вноситиме необхідні корективи впродовж кампанії?

Об'єктивна періодична самооцінка кампанії з адвокати дозволить організації оцінити прогрес в напрямку досягнення остаточної мети. Під час оцінки необхідно переглядати ефективність кожного елементу робочого плану і необхідність внесення коректив у визначену стратегію. На додаток до оцінки впроваджуваних заходів, постійний перегляд припущень і зовнішніх чинників, що впливають на ефективність робочого плану, має життєво важливе значення для забезпечення успішності кампанії з адвокати.

Схема кампанії громадянського представництва

Наслідки, результати успішних кампаній громадського лобіювання:

- Громадяни усвідомлюють свою силу і використовують її для впливу на процес ухвалення рішень;
- Процес ухвалення рішень змінюється у бік більшої:
 - залученості громадян
 - підзвітності
 - прозорості
- Проблема знаходить рішення в зміні законів, ухваленні програм, видання нормативні акти.

Три критерії успішної кампанії по захисту суспільних інтересів

1. Ясні і вимірні цілі

Структура кампанії		Опис	Вимірювані показники	Спосіб вимірювання	Припущення
		1	2	3	4
A	Глобальна ціль				
B	Очікувані результати				
C	Продукти кампанії				
D	Діяльність				

2. Обширні знання про цільову публіку і про способи дії на них

Мішені можуть бути:

- Первинні (люди, від яких безпосередньо залежить рішення питання, наприклад, мер міста);
- Вторинні (люди, котрі мають вплив на тих, хто вирішує питання, наприклад, дружина мера).

Часом легше досягнути цілі, впливаючи на людей, котрі знаходяться в близькому оточенні особи, від якої залежить прийняття рішення (Advocacy Institute, США).

Характерні риси кампанії:

- серія взаємозв'язаних заходів
- організований тиск на владу
- чіткі тимчасові рамки
- орієнтованість на вирішення суспільно-значущої проблеми

Аналіз структури кампанії

Основні принципи вибору відповідної тактики

Тактики мають:

- враховувати інтереси організацій і людей, яких ви залучаєте до кампанії;
- мати сенс для членів власної організації;
- мати легітимний характер;
- відповідати цілям організації і цілям кампанії;
- враховувати особливості мішеней;
- здійснюватися досвідченими лідерами;
- забезпечуватися необхідними ресурсами і людьми;
позитивно відбитися в засобах масовій інформації

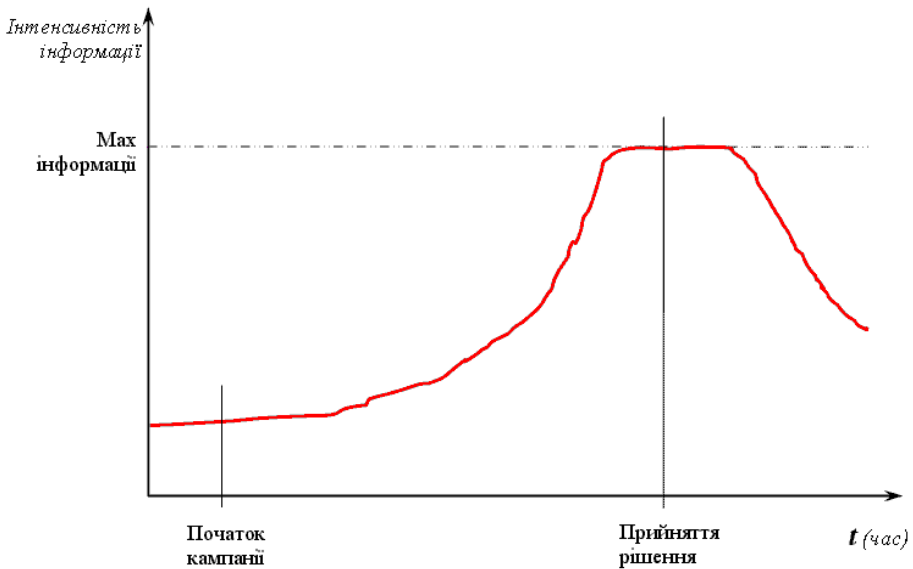
Роль інформації та комунікації в кампанії громадянського представництва

Для чого можна використовувати інформацію?

Інформацію можна використовувати для таких цілей:

- *Просвіта* громадян щодо конкретного питання або проблеми.
- *Надання можливості* громадянам вдаватися до дій, що сприяють підвищенню залучення громадськості до процесів ухвалення рішень.
- *Мобілізація* громадськості для висловлення протесту, подання петицій тощо.
- *Стимулювання дискусії* стосовно конкретної ініціативи в галузі громадсько-державної політики.
- *Створення механізмів відповідальності* осіб, які ухвалюють рішення, за свої дії.
- *Презентація практичного прикладу* як громадськості, так і особам, що ухвалюють рішення, стосовно конкретного питання або проблеми.
- *Здійснення впливу* на осіб, що ухвалюють рішення, щоб спрямувати їх в напрямку конкретних дій.
- *Справити тиск* на союзників, осіб, що дотримуються помірних поглядів, та опонентів, щоб спрямувати їх діяльність в конкретному напрямку.
- *Зміцнювати зв'язки з союзниками і залучати опонентів* до конкретних заходів в галузі ГП.

Інформаційна хвиля

„Принципи побудови ефективної інформаційної кампанії”:

- *необхідність / достатність*
- *„снігова куля”*
- *актуальність/час*
- *локальність/місце*
- *цінність/ „нетлінка”/ тема*
- *знаковість*
- *доступність/адресність*
- *канал поширення*
- *конструктивність/чіткість*
- *„упаковка”*

Базова модель повідомлення
Мета

Цільові групи

Повідомлення

Чому має використовуватись повідомлення:

- Тому що „мова” нашої мети занадто складна і непрваблива
- Тому що сформульоване повідомлення допоможе нам здобути аудиторію
- Тому що через повідомлення можемо відрізнитися від інших подібних кампаній.

Проведення PR-кампаній

PR-кампанію, як комплексний дієвий механізм зв'язку з громадськістю, проводять тоді, коли є потреба змінити громадську думку (або ставлення однієї чи кількох цільових аудиторій) щодо певного, чітко визначеного явища, щодо того чи того питання. Як і будь-яка кампанія, PR-кампанія є низкою послідовних конкретних заходів, що відбуваються в певній хронологічній та логічній послідовності. Перед плануванням цих заходів належить собі відповісти (бажано в письмовій формі) на такі питання:

1. Навіщо ми здійснюємо PR-кампанію? Чого ми хочемо домогтися в результаті її проведення? — потреба в кампанії.
2. Хто має змінити свою думку щодо предмету кампанії чи ставлення до нього? — цільові аудиторії кампанії.
3. Який конкретний результат ми прагнемо одержати? — кінцева мета кампанії.
4. Контрольне питання: наскільки реальним є те, чого ми хочемо домогтися? Чи беремо ми до уваги інші суттєві об'єктивні чинники? Чи зможемо подолати їхній вплив? — реалізм у виробленні концепції кампанії.
5. Що ми хочемо сказати своїм цільовим аудиторіям? За допомогою яких думок чи ідей ми хочемо їх переконати? — основні “меседжі” кампанії.
6. Якими шляхами ми доправимо до цільових аудиторій наші ідеї-“меседжі”? — комунікаційні канали кампанії.

Відповідь на ці питання підкаже вам конкретні кроки-заходи, до яких належить вдатися під час кампанії.

Плануючи ці заходи, належить пам'ятати про таке:

– до реалізації кампанії потрібно залучити всі можливі комунікаційні канали. Таке поєднання викликає “ефект синергії”. Тож сміливо використовуйте можливості ЗМІ, загального інформування, лобювання, масових заходів тощо;

– заходи по всіх комунікаційних каналах належить здійснювати безперервно, без “вікон”: варто вам зникнути з поля зору ваших цільових аудиторій на 2–3 тижні, як їхню увагу привернуть інші, “гарячіші” теми;

– не можна пускати PR-кампанію “за течією”. Організатори мусять постійно тримати процес “на контролі”, тобто на кожному етапі пильно спостерігати за його результатами й у разі потреби негайно вносити відповідні корективи, навіть якщо йдеться про зміни в стратегічному плані кампанії! І не варто боятися радикальних кроків, бо PR — це творчість, поєднана з гнучкістю...

ЩО і ЯК ми кажемо людям

Нерідко кожний з нас замислюється: “Чому люди не розуміють тих простих речей, про які я їм розповідаю?” Відповідь на це питання дуже проста — “питанням на питання”: а чи розуміють люди те, що ви їм кажете? Загадку цього питання “до самого себе” психологи пояснюють дуже просто. Кожний з вас — фахівець у своїй проблематиці: ви розв’язуєте проблему кожного дня, ви знаєте про неї (проблему) стільки, скільки не знає, можливо, жодний “профільний” посадовець облдержадміністрації — бо ви живете цією проблемою. Так ось, людська психіка такого експерта, як ви, об’єктивно влаштована так, що ви підсвідомо вважаєте: всі люди знають те саме, що й ви, отже — вони “в курсі”... Тож і звертаєтеся до них як до таких самих фахівців. Але ж насправді це не так! ...Мабуть, багато хто з вас побував у подібній ситуації: під час регіональної конференції недержавних організацій телевізійники просять вас прокоментувати цю подію для вечірніх “Теленовин”. Ставши перед камерою, ви протягом 6 хвилин “довго й гарно” висловлюєте своє ставлення до проблем, що були предметом обговорення під час конференції; окреслюєте позицію своєї “рідної” Організації щодо цих проблем. Журналісти-телевізійники дякують вам за

інтерв'ю, ви повертаєтесь додому й покvapливо садите перед телевізором усю свою родину (а перед тим, звісно, ви зателефонували батькам, близьким родичам, друзям, партнерам і колегам: “Дивіться вечірні “Теленовини” — я буду коментувати нашу конференцію!”)... ..На екрані телевізора вже з'явилася “заставка”, змінюються диктори, титри... аж ось і “ваш” телесюжет! Після “закадрової” розповіді диктора про конференцію на екрані з'являєтеся ви — “власною персоною” — і настає гірке розчарування, бо ваш коментар звучить лише... 20 секунд! “Чому вони все “порізали”?! Я ж так гарно й докладно все прокоментував!” А річ ось у чому: за українськими телестандартами, “синхрон” (коментар від першої особи) у випуску “Теленовин” має тривати в ефірі не довше ніж 20 секунд. Просто ви про це не знали... Питання-“тест”: якби ви заздалегідь знали, що вам “відведуть” лише 20 секунд — що саме ви сказали б? Який сенс був у тому, щоб говорити перед камерою “довго й гарно”? Все одно редактор “Теленовин” вибрав з вашого 6-хвилинного “спічу” лише 20-секундний відрізок... Чи знаєте ви заздалегідь, яку саме частину вашого коментаря вибере редактор “Новин” для ефіру? Чи певні ви в тому, що це буде найцікавіша частина вашої розповіді перед камерою? Чи не ліпше на майбутнє для такого випадку підготувати 20-секундний “ударний” вислів? Такий, що “зачепить кожного”?.. До речі, чи ви поцікавилися в тележурналіста, для якої саме телепрограми він просить вас про цей ваш коментар?.. Ото ж бо й воно... Якщо журналіст просить у вас “короткий коментар”, то варто замислитися: що говорити і якими словами. Варіант перший (цитата, яку редактор випуску “Теленовин” вибрав із запису вашого інтерв'ю, щоб поставити у випуск):

— Метою нашої конференції “Піар для “ен-де-о” було визначення оптимальних шляхів формування “пabлісiтi”, зокрема серед соціально активних категорій сьогodнішнього українського соціуму. Нині (як ніколи!) реалії ставлять перед нами важливе завдання структурування та цілеспрямованої орієнтації громадської думки. Тому ми приділили в сьогodнішній полеміці стільки уваги саме прогресивним і ефективним “піар”-технологіям впливу на локальну громадську думку. Варіант другий (можна було сказати перед камерою те саме, але іншими словами):

— Протягом двох останніх років громадські організації краю “проштовхнули” у Верховній Раді два найпотрібніші закони, надали допомогу 150 тисячам бездомних, хворих і нужденних. Окрім того, ми допомогли 4 тисячам приватних підприємців створити 38 тисяч нових робочих місць. Але ЯК донести це до людей — так, щоб нас підтримали, щоб до нас зверталися за допомогою?! Власне, саме про це сьогodні ми й говорили на своїй конференції.

...Люди чують те, що “хочуть” почути. Спробуйте вловити різницю між двома висловами:

- 1) “Мене слухали 700 тисяч телеглядачів”;
- 2) “Мене почули 700 тисяч телеглядачів”.

Люди не сприймають “голих декларацій” і “занадто розумних” слів. Спробуйте розповісти людям про те, що їх турбує і хвилює. Скажіть їм це так, щоб у кожній вашій фразі були цифри, факти, прізвиська та назви. Тільки тоді люди почують вас і повірять вам

Мистецтво публічного виступу

Вміння публічно виступати дуже корисне для студентського лідера. До публічного виступу належать: лекція, виступ на мітингу, ювілейна промова, тост, презентація, проповідь. Вміння публічного виступу або ораторське мистецтво зародилося в Стародавній Греції і вже тоді було вагомою частиною суспільного життя. В Гомерових творах справжнім героєм вважався той, хто не тільки виявляв хоробрість, а й вмів гарно

говорити. Тож розберемо і ми деякі складові ораторського мистецтва.

Виступи можуть переслідувати одну або декілька цілей:

- 1) інформувати
- 2) розважати
- 3) переконувати
- 4) спонукати до дії

Але якою б не була мета виступу, якщо ви хочете, щоб вас слухали уважно, розуміли та ще й діяли так, як ви хочете, вам необхідно викликати інтерес та довіру слухачів.

Перша порада: зробіть психологічно правильну побудову виступу. Така побудова передбачає наявність трьох складових виступу.

1 складова “Я САМ.” Недосвідчені оратори дуже рідко використовують цей компонент, але він надзвичайно важливий. В цій частині виступу ви розповідаєте про те, яке відношення тема виступу має особисто до вас. Це або історія з вашого життя, або ваше особисте ставлення до даної проблеми. Що ви робите таким чином? Ви встановлюєте особистий контакт. Адже перед слухачами не просто радіоприймач, який вони слухають, а жива людина, особистість. Крім того, розповідь про себе - це створення інтересу до теми та емоційне підсилення змісту інформації та довіри до виступу.

2 складова “ІНФОРМАЦІЯ”. Як правило, цей компонент буває у виступі завжди, але дуже часто присутній тільки він. Оратор повідомляє слухачеві якусь інформацію, розповідає ідею та спонукає до роздумів або дій. Але цього недостатньо. Треба, щоб були також складові “Я САМ” та “АУДИТОРІЯ”.

3 складова “АУДИТОРІЯ”. Виступаючий розповів нам щось, пояснивши чому ВІН розповідає про це. Оратор може пояснити, чому він говорить про це НАМ. Умілий оратор завжди зробить наголос на тому, яке відношення має ця інформація до даної аудиторії. Таким чином він ще раз “ловить своїх слухачів на гачок інтересу”.

Ось ми і розібрали три складових психологічно правильного виступу. Виступ, який не містить цих трьох компонентів – це просто текст, зачитаний вголос у присутності аудиторії.

Ще декілька порад для практичного використання:

1. Використовуйте метафори для підсилення емоційного впливу.

Порівняйте, наприклад, два варіанти:

а) “Я звертаюсь до вас сьогодні ввечері і хочу привернути вашу увагу, щоб розібрати декілька простих питань з конструювання комп’ютерів.”

б) “У виробництві комп’ютерів немає ніякої таємниці. Вони виробляються з найчудовішого матеріалу – інтелекту його розробників.”

Який варіант, на вашу думку, скоріше приверне увагу?

Або ще один приклад:

а) “В сучасній економіці капіталістичного світу реклама має дуже важливе значення у зв’язку з тим, що забезпечує зв’язок між виробництвом та споживачами.”

б) “Існування сучасного бізнесу без реклами можна порівняти із зануренням нирця на глибину без ковтка повітря. Уже через кілька місяців економіка почне задихатися...”

Для підсилення емоційного впливу ви можете також використовувати цитати, цікаві історії, епізод із відомого всім фільму, книги, незвичну пропозицію, питання до залу, пригоду, гіперболу або жарг.

Запам'ятайте! Хай краще у вашому виступі буде менше інформації, але зробіть так, щоб слухачі її почули.

2. Використовуйте мову тіла.

Психолог Альберт Мераб'ян встановив, що при першому контакті враження про людину залежить від того, що вона каже (тобто від слів) усього на 7%, від характеристик голосу (тон, тембр, інтонація) на 38%, і від мови тіла (жести, міміка, одяг) – на 55%.

Виходячи з цього, ваші слухачі скоріше – глядачі. Це треба враховувати.

Не робіть бар'єрів між собою та аудиторією (стіл, кафедра, зошит у руках). Використовуйте “відкриті жести” (долонями до слухачів). Не поведіться скуто. Іноді переходьте з місця на місце. Коли вони задають питання, наближайтесь до запитуючих на декілька кроків. Використовуйте візуальні посібники, вони пригортають увагу.

Змінюйте голос, щоб він не був монотонним, задавайте запитання слухачам. Будьте впевнені в тому, що ви говорите. Впевненість дуже сильно впливає на слухачів.

Слідкуйте за мовою тіла слухачів і за тим, чи позіхають вони, розмовляють, виглядають нудьгуючими, дивляться на годинник чи на вас. Виходячи з цього, змінюйте свою поведінку. Пам'ятайте: **УСПІХ = ЦІЛЬ + ЧУТЛИВІСТЬ + ГНУЧКІСТЬ.**

Додатки

ПРОЕКТ

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИЙ КОДЕКС СТУДЕНТА

Житомирський обласний центр молодіжних ініціатив

Стаття 1.

Навчання у ВНЗ будується на основі співпраці, партнерства та взаємоповаги між студентами, адміністрацією та викладачами. Така співпраця неможлива без дотримання норм академічної етики, які не менш важливі, ніж сам процес навчання. Академічна нечесність має деструктивний вплив на академічне життя ВНЗ. Вона ставить під загрозу якість освіти та знецінює її.

Байдужість до академічної нечесності не є нейтральним актом. Нейтральне відношення підкріплює, зберігає та збільшує сферу дії такого порушення. Всі члени Університетської громади – студенти, викладачі, наймані працівники – є відповідальними за створення середовища академічної чесності.

Стаття 2. До академічних порушень відносяться:

- використання сторонньої допомоги під час екзамену, яка заборонена викладачем (спілкування із іншим студентом під час екзамену, копіювання матеріалу із роботи іншого студента, надання дозволу копіювати матеріал із своєї роботи, використання нотаток, калькуляторів чи інших речей під час екзамену без дозволу викладача, використання допомоги третіх осіб у виконанні домашніх тестів, що заборонено прямо викладачем),
- внесення неправдивої інформації (зміна чи вказівка іншої дати у проведенні експерименту, виправлення оцінки, внесення змін після перевірки викладачем, вказівка фіктивних цитат),
- використання чужих робіт (цитування, перефразування чи інше використання слів чи ідей інших без вказівки на це, подання як своїх робіт, домашніх завдань, комп'ютерних програм чи творчих робіт чужих робіт чи їхніх частин),
- втягнення у академічний проступок (отримання чи ознайомлення із конфіденційними завданнями для екзаменування без згоди чи відома викладача, подання робіт,

есе, які підготовлені однією групою у іншій групі без згоди чи відома викладача, внесення змін до робіт інших осіб із зміною оцінки, крадіжка, знищення роботи іншого студента).

- списування й звертання за допомогою до інших студентів при проходженні процедур контролю знань;
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- використання родинних або службових зв'язків для одержання більше високої оцінки;
- обман викладача й неповажне ставлення до нього;
- підробка документів, що мають пряме або непряме відношення до навчання й посадового положення у вузі;
- використання хабарів для отримання оцінок;

Співтовариство студентів розглядає всі перераховані види академічної несумлінності як несумісні з одержанням якісної й конкурентноздатної освіти, гідної майбутньої економічної, політичної й управлінської еліти України.

Стаття 3. Відповідальність за порушення

За порушення положень Кодексу орган студентського самоврядування застосовує до порушників різні форми неакадемічних санкцій. До неакадемічних санкцій належать:

- Попереджувальний лист.
- Суспільна праця на благо ВНЗ
- Повчальна лекція або Семінар з етики
- Випробувальний термін
- Тимчасове відсторонення від навчання

Стаття 4.

Студент що виявив порушення положень Кодексу намагається присікти його власними силами, а якщо це неможливо, сповіщає про нього орган студентського самоврядування.

Стаття 5.

Співтовариство студентів створює за власною ініціативою третейські суди, суди честі для розбору ситуацій, пов'язаних з порушенням положень Кодексу.

Стаття 6.

У даний Кодекс можуть бути внесені зміни й доповнення з дотриманням установленної процедури.

КОДЕКС ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ БАЛТІМОРУ

© Переклад Комітету підтримки студентського самоврядування. Портал
www.StudUA.org.

Університет засновано у 1925 році. Державним університет став 1975 р., сьогодні є частиною Університетської системи Меріленду. Складається із коледжу вільних мистецтв, бізнесу та школи права.

Студенти сподіваються, що в університеті дотримуються високих стандартів поведінки. Так як завданням університету є забезпечення найкращої атмосфери для навчання студентів, а особи, які порушують положення про поведінку, стануть суб'єктами дисциплінарних процедур. Ці питання президент Університету делегував віце-президенту у студентських питаннях.

Кодекс поведінки стосується вступників, випускників, студентів, які навчаються, та усіх осіб, які зареєстровані чи зараховані для участі у кредитних чи некредитних курсах чи програмах університету. Жоден студент не може бути відрахований із курсу, доки не буде досліджено та винесено рішення щодо заяви про звинувачення та правопорушення. Усі порушення кодексу поведінки розглядаються віце-президентом із студентських питань чи комітетом. Президент із проведенням консультацій із стороною обвинувачення визначає ступінь важкості правопорушення та порядок його слухання. Якщо обвинувачення стосується виключення студента із підстав порушення дисципліни, це питання слухається комітетом. Якщо ні – то віце-президентом на конференції, порядок проведення якої подається нижче.

Кодекс честі також стосується студентів, які залучені до діяльності організацій студентів, що здійснюється у межах чи поза межами університету.

«Діяльність, яка організована університетом» є діяльність, що здійснюється за підтримки чи супроводу університету чи зареєстрованих студентських організацій.

Порушення кодексу поведінки: неакадемічні порушення

1. Порушення місцевого, державного чи федерального закону чи положень актів Університету у межах приміщень університету чи діяльності, організованої університетом.
2. Використання, володіння чи зберігання зброї в межах приміщень університету чи діяльності, організованої університетом, за винятком, коли це офіцери поліції чи такий дозвіл надано уповноваженим органом Університету.
3. Використання, володіння чи поширення, перебування під впливом незаконних наркотичних засобів у межах приміщень університету чи діяльності, організованої університетом.
4. Порушення тиші, розбій, крадіжка, вандалізм, підпал чи порушення порядку у кампусі чи під час діяльності, організованої університетом.
5. Умисне чи з порушенням правил втручання у нормальну діяльність університету, а також в діяльність, яка організована університетом поза кампусом. Така діяльність включає, але не є вичерпною, навчання, викладання, дослідження, діяльність адміністрації університету, діяльність служб поліції, протипожежних служб, служби надзвичайних ситуацій.
6. Недозволене використання університетських обладнання чи можливостей.
7. Втрата, пошкодження, знищення документів університету, записів, ідентифікаційних карток, чи паперів.
8. Поширення неправдивої інформації про університет чи приниження честі в інших формах, включаючи неправдиві письмові чи усні заяви до органів університету у дисциплінарних питаннях.
9. Невиконання вимог посадових осіб університету за наявності підстав щодо пред'явлення ідентифікатора, коли вони виконують свої обов'язки, невиконання їхніх вимог щодо звітування у адміністративному відділі.
10. Завідоме порушення умов дисциплінарних санкцій, які застосовані відповідно до цього кодексу.
11. Крадіжка чи замах на крадіжку власності чи сервісів університетських будівель чи в рамках діяльності університету за межами приміщень університету, заволодіння краденою власністю університету.
12. Пошкодження власності університету чи власності, яка перебуває у віданні університету, власності його членів або ж гостей.
13. Умисне та суттєве втручання у свободу висловлювання інших у приміщеннях університету чи під час діяльності, організованої університетом.

14. Умисне ініціювання неправдивих звітів, повідомлень про загрозу пожежі, іншої надзвичайної ситуації в у приміщеннях університету чи діяльності, організованої університетом.

15. Фізичне втручання особи чи її поведінка, яка загрожує безпеці інших, в університетських будівлях чи діяльності, організованої університетом, включаючи викрадення чи сексуальне насильство.

16. Знущання (зокрема, над «новенькими» у певній організації) визначається як дії чи створення ситуації студентами у межах університетської групи чи організації, які умисно створюють психологічний чи фізичний дискомфорт, присоромлення, неспокій, висміювання студентів, які мають намір стати членами цієї групи чи організації.

17. Образливе спілкування телефоном, електронним листуванням чи іншим чином із членом громади університету чи членом його сім'ї.

18. Непристойна поведінка, випадки в приміщеннях університету чи під час діяльності, організованої університетом.

19. Використання персональних телефонів, пейджерів, інших пристроїв переговорів у спосіб, що порушує тишу у класах, бібліотеці чи під час використання інших сервісів університету.

20. Використання електронних пристроїв, у тому числі пристроїв із можливостями фотографування, з метою фотографування питань тестів, записів чи інших матеріалів, які порушують політику університетської єдності та кодексу честі.

21. Використання пристроїв фотографування з метою фотографування осіб в університеті з порушенням права на приватність (наприклад, у ванній чи інших кімнатах із блокуванням дверей), фотографування особи без згоди особи, пересилання фотографії електронним способом без згоди суб'єкта.

Комп'ютерні порушення

Наступні дії розглядаються як комп'ютерні порушення, якщо вони стосуються використання обладнання університету, сервісів, комп'ютерних програм та забезпечення (включно із мережею університету) чи використання приватних комп'ютерів у кампусі чи під час діяльності, організованої університетом чи зареєстрованих груп студентів.

22. вандалізм, включно із фізичним пошкодженням програмного забезпечення, баз даних,

23. крадіжка програмного забезпечення, баз даних,

24. крадіжка «часу», включно із використанням поза лімітом, а також для отримання прибутків,

25. заподіяння шкоди, в якій комп'ютер не розглядається як пристрій, включно із обманом користувачів, поширення спаму, вірусів, використання електронної скриньки для заподіяння шкоди будь-якій особі чи організації, не уповноважений доступ до систем,
26. не уповноважене використання чи заволодіння програмних забезпеченням до базами інформації,
27. не уповноважений доступ до інформаційних ресурсів, програмного забезпечення, баз даних, можливостей з порушенням обмежень чи оприлюднених умов використання,
28. не уповноважене внесення змін до програмного забезпечення, програм чи без даних, включно не лімітоване використання комп'ютера для створення записів, зміни оригінальних записів, відтворення конфіденційної інформації,
29. умисне спотворення, знищення, крадіжка програмного забезпечення чи баз даних, включно не лімітоване не уповноважене копіювання програм, які перебувають під охороною авторського права чи будь-яких інших комп'ютерних ресурсів,
30. використання комп'ютерних ресурсів для персональних цілей чи для приватної фінансової вигоди без письмового дозволу уповноважених осіб,
31. встановлення незалежних комп'ютерних систем без дозволу, включно із підключенням персональних комп'ютерів до мережі університету без дозволу головного інформаційного відділу,
32. завідоме використання програм, які можуть зашкодити нормальній роботі комп'ютера в університеті чи в мережі, без письмового дозволу головного інформаційного відділу,
33. змінювати чи завантажувати малюнки чи інформацію, що сприяє поведінці, забороненій положеннями Студентської політики та посібника з процедурних правил,
34. порушення правил Університетського комп'ютерного центру чи Положення про мережу Університетів Меріленду щодо використання комп'ютерних ресурсів.

Порушення правил поведінки у класі

Наступні питання застосовуються до ситуацій, в яких поведінка студентів порушує атмосферу навчання у класах. Віце-президент із студентських питань може застосувати Адміністративні відсторонення («АВ») після застосування наступних процедур:

35. інструктор (викладач) повинен поінформувати студента на індивідуальній конференції, що його чи її поведінка порушує атмосферу

навчання у класі. Інструктор також повинен вказати, якщо його поведінка буде надалі такою, він може ставити вимогу про те, щоб студент покинув клас,

36. якщо поведінка студента не покращується, інструктор може висунути вимогу у письмовій формі, що студента відсторонено від занять у класі. Інструктор передає таку інформацію віце-президенту із студентських питань та звіт про проведення співбесіди,

37. віце-президент із студентських питань розслідує обвинувачення та зустрічається із викладачем та студентом для обговорення цього питання якнайшвидше, проте не пізніше 14 календарних днів після вимоги,

38. коли віце-президент матиме думку, що це буде корисним для обох сторін, він може рекомендувати медіацію, яка полягає в обговоренні ситуації із медіатором (посередником), який забезпечується Центром переговорів та антиконфліктного менеджменту,

39. якщо студент та професор мають змогу досягти домовленості під час обговорення, але цього не здійснено, віце-президент із студентських питань може передати звернення інструктора про початок слухання,

40. якщо під час процесу поведінки студентів загрожує чи втручається у нормальне функціонування університету, віце-президент із студентських питань може накласти негайне тимчасове відсторонення.

Санкції, які можуть застосовуватись за порушення кодексу поведінки

У випадку порушення кодексу поведінки можуть застосовуватись одна чи більше санкцій комітетом чи президентом.

Санкції повинні бути співвідносними із ступенем тяжкості порушення, повторне вчинення тягне за собою суворіше покарання. Будь-яка санкція повинна фіксуватись у записах про дисципліну віце-президента.

Також у разі встановлення порушення, що стосується законодавства штатів чи держави, наприклад, крадіжка, вандалізм, порушення правопорядку, студента може бути виключено. Якщо дисциплінарний орган накладає менш суворе покарання, ніж виключення, за тяжкі порушення, він повинен подати письмові обґрунтування та додати до файлу студента.

Передбачено такі покарання:

1. Дисциплінарне попередження

Дисциплінарне попередження є письмове попередження студента, що у разі наступних порушень будуть застосовуватись суворіші покарання.

2. Втрата пільг та привілеїв
Означає втрату користування сервісом чи привілеєм університету на певний період.
3. Відшкодування
Відшкодування передбачає покриття винним заподіяної шкоди власності.
4. Дисциплінарне випробування
Застосовується на певний час, за який студент не повинен вчинити порушення кодексу поведінки. Доки застосовується це покарання, студент не може обиратись до органів студентського самоврядування чи органів управління інших студентських організацій.
5. Адміністративне усунення (відсторонення)
Означає усунення студента із одного чи кількох курсів університету на поточний семестр. Студент може поновити цей курс у наступному семестрі.
6. Дисциплінарне відсторонення
Передбачає виключення студента із списків, використання можливостей університету на семестр, проте не більше ніж на рік. Не записується у справу студента.
7. Дисциплінарне виключення
Передбачає виключення студента із реєстрації, усіх дозволів. Не має права поновлюватись раніше, ніж за рік часу і тільки за згоди президента.
8. Тимчасове відсторонення
Тимчасове відсторонення передбачає, що студент негайно повинен залишити кампус. Воно може застосовуватись на період не більше 30 днів віце-президентом із студентських питань із погодженням із президентом. Застосовується, коли віце-президент із студентських питань має підстави вважати, що існує:
загроза безпеці та добробуту студентів, факультету чи університетської власності,
загроза фізичній чи емоційній безпеці студентів,
існує небезпека загрози порушення чи втручання у нормальну життєдіяльність університету.

Під час накладення цієї санкції віце-президент у справах студентів може посилатись на інформацію від інших осіб. Коли студент повертається у

кампус під час тимчасового відсторонення без письмового дозволу від віце-президента із студентських питань.

9. Президентські повноваження

У випадку, коли мають місце масові заворушення в університеті, які вчинені групою студентів, президент може ініціювати слухання комітетом та застосування відсторонення негайно. Президент може призначити магістрата, який не є частиною громади Університету та якого президент може уповноважити слухати усі справи. Магістрат має право накладати усі санкції в університеті.

10. Інші санкції

Інші санкції, наприклад, відкладення випуску, громадські роботи, вимога про проходження навчання, відвідання семінару та підготовка творчих робіт можуть бути накладені як додаткові санкції.

КОДЕКС ЧЕСТІ ВІЙСЬКОВОЇ АКАДЕМІЇ США (ЗАХІДНЕ ВІДДІЛЕННЯ)

© Переклад Комітету підтримки студентського самоврядування. Портал
www.StudUA.org.

1. Чому кодекс честі?

а. У таких професіях, як військова сфера, де життя передається під керівництво установи, довіра та єдність є великою цінністю та є частиною якості кожного професіонала. Офіцер, який не викликає довіри, не може бути толерантним, у деяких професіях вартість неповаги вимірюється у грошах, проте у армії – вартість вимірюється у людських життях.

Здатність Академії навчати, тренувати та виховувати лідерів характеру для нашої Армії залежить від можливості забезпечення поваги та честі. Академія сподівається, що її випускники та кадети будуть жити гідно надалі.

б. Для забезпечення гідного життя, Академія розглядає кодекс як фундаментальну цінність. Ця цінність забезпечується через Кодекс честі кадетів, систему розслідування та слухання про порушення, систему навчання питань етики. Оскільки ця система стосується не тільки кадетів, але і інших осіб – вчителів, адміністрації, спеціальна увага системи кодексу честі стосується громади кадетів. Вони із 1922 року обираються до комітету кадетів з питань етики, та представляють громаду кадетів у всіх питаннях, які стосуються кодексу.

2. Кодекс честі кадетів

а. Кодекс честі кадетів визначається як принцип, що кадет «не повинен брехати, красти, чи потурати таким діям». Кодекс передбачає чотири заборони. На рівні поведінки, Кодекс встановлює простий стандарт для всіх кадетів. На рівні розвитку принципів, Академія сподівається, що всі кадети слідуватимуть мінімальним стандартам поведінки та принципів морального поведіння у суспільстві.

б. Основною місією Академії є розвиток лідерів характеру для нашої Армії. Лідери характеру знають, що є правильно, та мають моральну мужність діяти на цій основі. Принципи правдивості, справедливості, поваги до інших є фундаментальними ідеалами духу кодексу. Лідер характеру звертається до духу кодексу, коли приймає рішення, які включають етичні дилеми.

3. Система розслідування та слухання

а. Громада кадетів бере на себе зобов'язання вирішувати усі можливі порушення кодексу через детальне, незалежне розслідування та, коли це потрібно, проводити слухання з питань порушення етики. Якщо кадет чи інша особа підозрюють вчинення порушення, вона чи він повинні з'ясувати у особи, яка підозрюється, що сталось (цей крок є додатковим). Якщо особа надалі підозрює вчинення порушення, вона подає заяву про порушення кодексу честі і зобов'язана вона повідомити про це комітет з питань честі протягом 24 годин. Якщо особа цього не зробила, це може розцінюватись як «потирання порушенню», що також передбачено кодексом честі як порушення (не розцінюється порушенням кодексу честі, коли протягом 24 годин кадет повідомив про порушення).

Далі порушення розслідується. Два члени комітету з питань етики, які є у складі відділу обвинуваченого кадету (кадетів), здійснюють попереднє розслідування та надають рекомендації, потім двоє членів із іншого відділення роблять те ж саме, потім Полковий представник з питань честі переглядає рекомендації та подає їх Віце-президенту з питань розслідування (Vice-Chairperson for Investigations - VCI). VCI не є особою, яка закриває справу, файл справи переглядає голова, а затверджує рішення Комендант кадетів про скликання слухання.

б. Журі присяжних із випадково обраних кадетів (4 представники комітету та 5 обраних із общини) визначають, чи вважають вони, що особа вчинила порушення кодексу чи ні. Шість із дев'яти повинні вказати, чи було порушення умисно вчиненим. Обвинуваченому надається правова допомога, він має право зберігати мовчання під час розслідування та слухання. Не має у слуханні сторони обвинувачення та захисту, слухання проводиться у формі опитування осіб членами присяжних. Свідки обираються Віце-президентом з питань розслідування та обвинуваченим. Слухання ведеться Президентом кадетів спільно із консультантом з питань слухань, який є офіцером Академії (військовим адвокатом). Консультант не має права голосу, але він керує процесуальними питаннями.

в. Якщо члени слухання встановлять, що кадет порушив Кодекс, справа передається Суперінтенденту (Superintendent), він не має права переглядати справу з питань того, «винна особа чи невинна», але може повернути справу на додаткове слухання, якщо визначить, що правові положення та процедури порушено. Якщо буде встановлено значне порушення кодексу,

суперінтендент може звернутись до Секретаріату із вимогою відсторонити від Армії порушника чи виключити взагалі.

4. Система навчання етики – «чим більше ми навчаємо, тим менше ми розслідуємо»

а. Мета навчання етики може бути підсумована у просту формулу: поширення духу Кодексу честі. Проте досягнення цього не є легкою справою. Відповідно, програма навчання етики не є звичайним «навчанням за програмою». Приблизно 25 % формальних занять включають традиційний підхід, коли викладач подає певну інформацію, потім ця інформація відтворюється. Проте навчання з питань етики є експериментальними, рефлексивними, також використовується робота у малих групах і дискусії на основі досвіду та гіпотетичних ситуацій для розгляду вибору можливих варіантів (етичні дилеми). Окрім того, навчання та модерація малих груп здійснюється кадетами. Ми переконані, що лідери, а не посадові особи, впроваджуватимуть, дотримуватимуться та поширюватимуть дух Кодексу честі. Кадети набувають досвіду навчання, фасилітації, підготовки занять за підтримки та консультацій професорів-волонтерів. Ми їх називаємо командою освіти з питань етики (CHETs).

б. Навчання постійно змінюються; кожен рік проводяться заняття з таких тем: кодекс честі, дух кодексу честі, цінності армії, етика професійної армії. Нові кадети проходять базовий тренінг у розробленому форматі щодо того, які сподівання є від кодексу честі та як система працює. Обговорюються питання етичних дилем у житті кадетів та у житті офіцерів. Ці класи не мають на меті забезпечити «правильні знання»: вони проводяться для поштовху, сприяння кадетам переглянути свої цінності та сприяти реалізації духу честі у ВНЗ.

в. Окрім традиційної програми 44 години, освітня програма честі має додаткові програми, які стосуються гартування характеру. Однією із очікувань від такої програми, як і програми етики, є сприяння охороні людської гідності. Фізична чи академічна підготовка також стосується етичного розвитку, зокрема, через спортивні стандарти, курси філософії, лідерства, історії армії та права. Програма навчання та підготовки створюється на освіті виховання чесного життя та позитивного лідерства, а також створення відповідної атмосфери навчання. Атмосфера навчання здійснює сильний вплив на інтелектуальний, військовий та фізичний

розвиток кожного кадета. Позитивні та правдиві звички формують поведінку, яка сприятиме дотриманню духу кодексу.

5. Комітет з питань етики

Протягом року призову кожне відділення кадетів (у відділенні є 32 групи приблизно 120 кадетів у кожній) обирає представника групи з питань етики, що є активним членом комітету з питань етики. Комітет складається із 64 членів. Також є посадові особи: голова комітету з питань етики, шість працівників, чотири постійних члени (один на полк). Голова працює спільно із Комендантом та Суперінтендантом, представляє громаду у питань етики. Працівники розслідують, слухають справи, а також реалізують навчальні програми спільно із департаментами, організують конференції з питань честі та етики.

КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ «ЧЕСНОСТІ» (ЧИСТОТИ) УНІВЕРСИТЕТУ МЕРІЛЕНД

© Переклад Комітету підтримки студентського самоврядування. Портал www.StudUA.org.

Вступ

Університет є академічною громадою. Першочерговою метою є надання знань. Як і ніші громади, Університет може виконувати свої функції успішно лише тоді, коли його члени розуміють цінності та принципи. Тому також важливою метою Університету є дотримання принципу довіри та академічної честі. Відповідно, Кодекс академічної чесності створений для забезпечення принципу академічної честі. Доки усі члени Університету відчувають відповідальність, Кодекс академічної чесності також стосується окремо відповідальності та вихованню академічної честі серед студентів.

Визначення термінів

1. ДІЇ, ЯКІ ПОРУШУЮТЬ АКАДЕМІЧНУ ГІДНІСТЬ:

(a) ОБМАН: умисне використання чи спроба використання не уповноваженого доступу до матеріалів, інформації, чи навчальних посібників у виконанні академічних обов'язків.

(b) ФАБРИКАЦІЯ: умисна фальсифікація чи зміна інформації чи цитати у академічних цілях.

(c) СПРИЯННЯ ДІЯМ, ЯКІ ПОРУШУЮТЬ АКАДЕМІЧНУ ГІДНІСТЬ: умисна чи завідома допомога іншим у порушенні положень цього Кодексу.

(d) ПЛАГІАТ: умисне чи завідоме подання слів чи ідей іншої людини за свої у академічних цілях.

Відповідальність за повідомлення про академічну нечесність

Академічна нечесність має деструктивний вплив на академічне життя Університету. Вона ставить під загрозу якість освіти та знецінює її. Тому без винятків усі члени кампусу повинні активно утримуватись від неї. Апатія чи поступ існуванню академічної нечесності не є нейтральним актом (бездіяльністю). Історія демонструє, що нейтральне відношення підкріплює, зберігає та збільшує сферу дії такого порушення.

Репутація навчального закладу та інституцій з питань академічної честі може бути поганою, хоча репутація є важливою ознакою сучасної освіти.

Така негативна репутація буде зростати, доки студенти та викладачі енергійно не почнуть із цим боротись.

Всі члени Університетської громади – студенти, викладачі, наймані працівники – є відповідальними та уповноваженими змінити та дати знати про появу академічної нечесності.

Повідомлення щодо честі

3. Листи, які інформують як вступників, так і випускників, студентів під час прийому до Університету, а також відповідні листи для викладачів, які приймаються на роботу, повинні включати короткі повідомлення, які стосуються ролі Ради студентів з питань етики, а також обов'язків усіх членів Університету Меріленд, коледжу у забезпеченні високих стандартів академічної чесності.

Клятва у честі

4. На кожному екзамені, листку чи академічному завданні, яке не надане викладачем, студент повинен писати власноручно наступну клятву:

Я клянусь честю, що мені не надавалась та не отримувалась заборонена допомога у цьому завданні.

Відмова здійснити цю заяву не вважається порушенням честі, проте це є захистом у справах про порушення Кодексу. Студентам, які не підписали заяву, викладачем надається можливість це зробити. Відмова має бути пояснена викладачу. Підписання чи не підписання не є підставою для початку процесу. Таку ж заяву повинні містити матеріали в електронному варіанті.

5. Під час екзамену, не може надаватись допомога доки, така допомога не дозволена викладачем.

6. Заява є нагадуванням, що в Університеті Меріленду студенти несуть відповідальність за академічну нечесність. Факультет повинен наголосити на важливості академічної честі та заяви як її символу.

САМОДИСЦИПЛІНА

7. Студенти, які вчинили акт академічної нечесності можуть демонструвати їхнє виправлення шляхом звіту перед головою Комітету честі.

8. Якщо розслідуванням комітетом честі буде встановлено, що за такою заявою жоден із членів університету не має претензій, студента не обвинувачують у вчиненні порушення честі. Також комітет повідомляє членів факультету, на якому вчинено порушення. Декан проводить зустріч між студентом та членом факультету. Завданням зустрічі є забезпечення, що самодисципліна щодо положень Кодексу дотримана, у результаті запису у справу не здійснюється та санкції не накладаються. Декан письмово повідомляє Раду з питань студентської честі про результати конференції.

9. У всіх справах, де допускається повідомлення про власні порушення, студент повинен відвідати не кредитний семінар з питань академічної чесності.

10. Якщо комітетом буде встановлено, що перевищено термін повідомлення про нечесність, буде мати місце процес з розгляду порушення. Студент стане суб'єктом застосування санкцій.

Процедури: ПОВІДОМЛЕННЯ та неформальна резолюція

11. Будь-який член університету, хто засвідчив наявність академічної нечесності, чи володіє інформацією, має обов'язком інформувати Раду з питань честі у письмовій формі.

12. Якщо рада встановить наявність обґрунтованих підстав для процесу у справі[1], вона повідомляє декана коледжу про випадок, що мав місце[2]. Декан чи інша уповноважена особа деканом повідомляє у письмовій формі студента, щодо якого висунено обвинувачення, та інформує про можливість її (його) неформального засідання для розгляду справи.[3] Представник курсу повинен також брати участь у засіданні. Також декан (інша уповноважена особа) подає копію Кодексу студенту, а також положення про процесуальні права, які затверджені Радою честі, що включає право студента вимагати присутності члена Ради честі на неформальному засіданні.

13. Якщо у справі студента немає попереднього запису про академічну нечесність чи серйозний дисциплінарний проступок, декан та студент можуть досягти згоди, що стосується розгляду справи. Стандарт санкцій "XF"[4] зазвичай застосовується за погодженням сторін. Всі інші санкції навіть за погодженням сторін повинні бути рекомендовані радою з питань честі, а також таке погодження повинно бути письмовим та підписаним сторонами[5].

Процедури: рішення у результаті розгляду

14. Справи, які не вирішені шляхом попередньої процедури, розглядаються у формі розгляду відповідним органом. Розгляд здійснюється органом розгляду з питань честі. Такий орган формується Радою з питань студентської честі. Зазвичай він складається із шести осіб, п'ять із яких обираються та голосують. Рішення приймаються більшістю голосів (три і більше). Обрання членів:

(а) Три студенти обираються Радою з питань честі серед своїх членів. У випадку, коли обвинуваченим є випускник, не менш двоє студентів повинні бути випускниками.

(б) Двоє представників обираються від факультету відповідно до процедури, визначеної віце-президентом з академічних питань.

(с) Такий орган повинен включати одного члена, який не голосує, проте виконує функцію голови. Він може бути студентом, викладачем чи представником адміністрації університету. Він обирається директором з питань студентської поведінки.

15. У випадку, коли віце-президент з питань академічних питань встановить, що за певний період неможливо скликати орган з питань честі, віце-президент може розглянути цю справу. Якщо буде встановлено, що насправді є підстави для розгляду, скликається ad hoc рада з питань честі, яка включає двох студентів та одного представника факультету. Директором з питань студентської поведінки призначається головуєчий.

16. Адвокат кампусу надає консультації під час розгляду справи з питань честі. До обов'язків консультанта належать такі:

(а) Підготувати формальне обвинувачення з питань академічної нечесності, направити її до студента та органу з питань розгляду справи. Таке обвинувачення направляється шляхом особистої доставки, надсилання на електронну скриньку чи на адресу, вказаної студентом для зв'язку,

(б) Підготувати докази та аналіз справи для розгляду,

(в) Виконувати інші обов'язки, які визначені радою честі чи органом розгляду.

17. Обвинувачення у академічній нечесності повинно бути складено таким чином, щоб обвинувачена особа зрозуміла, на якій підставі та чому його обвинувачують.

18. Завданням розгляду з питань честі є обговорення та розслідування випадку академічної нечесності, та встановлення, мало місце чи не мало місце порушення.

Розгляд не носить характеру кримінального чи цивільного правового процесу. Він не формується на цій моделі, а також не має такої соціальної

функції. Це не є розгляд справи судом чи трибуналом. Це є частина академічного процесу всередині громади університету.

19. Роль голови полягає у тому, щоб здійснювати незалежне керівництво та контроль за порядком здійснення розгляду для досягнення рівного, прозорого, вчасного та ефективного процесу. Якщо питання незалежності голови є під сумнівом, рада честі може клопотати про заміну.

20. Голова обирає дату, час та місце розгляду справи, повідомляє студента у письмовій формі не пізніше ніж за 10 днів перед розглядом.

21. Рекомендованими є такі стадії для ефективного розгляду справи:

(а) Консультант, а потім адвокат студента, підсумовують факти перед органом, включно із відомою інформацією та аргументами.

(б) Консультант, а потім студент допитують особу, якій відомо про випадок, та пропонують матеріали та документи справи. Також питання можуть ставити члени органу.

(в) Члени органу можуть опитувати консультанта чи студента, вимагати подання додаткових матеріалів.

(г) Консультант, студент та його адвокат, можуть подавати короткі коментарі.

(д) Орган здійснює закрите обговорення справи та приймає рішення більшістю голосів.

(е) Орган приймає рішення про відсутність академічної нечесності чи її наявність на основі достатньої та зрозумілої інформації, доказів.

(є) Якщо орган встановить наявність академічної нечесності, консультант, студента та його адвокат можуть рекомендувати відповідні санкції. Орган розгляду проводить закрите обговорення та вирішує питання більшістю голосів.

(ж) Голова подає відповідне письмове повідомлення сторонам про результат.

22. Роль адвоката чи радника:

(а) Обвинувачений має право на адвоката, яким може бути зареєстрований, атестований студент університету. Його роль є наступною:

1. Здійснення коротких заяв, у тому числі щодо санкцій.

2. Пропонування відповідних питань, щодо яких можуть допитуватись свідки.

3. Надання конфіденційних консультацій для студента.

(б) Також обвинувачений може мати радника. Його роль у процесі зводиться до надання конфіденційних консультацій студентові. Проте студент всеодно бере активну роль у процесі. У разі відсутності чи

неможливості бути присутнім на засіданнях адвоката чи радника, за загальною практикою це не є підставою для відкладення розгляду.

(в) Розгляд справи повинен протоколюватись.

(г) Розгляд справи та розслідування є конфіденційними. Розгляд вимагає довірливої, вільної від втручання атмосфери. Відповідно, він не є відкритим для громадськості та зацікавлених осіб. За вимогою студента, голова може дозволити присутність батьків студента чи інших осіб. Голова може видалити із слухання будь-кого, хто порушує порядок.

(д) Особи, які дають свідчення, також мають відповідальність давати правдиві свідчення. Порушення цієї вимоги також є порушенням Кодексу студентської поведінки. Досвід вказує, що більш правдивими є письмові заяви. Вони також повинні містити дату, вказівку на того, хто це писав, та засвідчені директором з питань студентської поведінки (нотаріусом).

(е) Розгляд справи не є судовим. Питання, які стосуються цивільного чи кримінального процесу, вирішуються окремо.

Після встановлення наявності порушення, накладаються відповідні санкції. Зазвичай таким є застосування стандарту “XF”. Також орган може накласти одну чи декілька санкцій. Такі ж санкції застосовуються у разі, коли здійснено тільки замах на вчинення порушення.

АПЕЛЯЦІЯ

24. У справах, в яких не призначено санкції у вигляді виключення чи відсторонення, а інші, більш легкі санкції, рішення органу є остаточним. В інших випадках студент має право протягом 15 робочих днів подати письмове повідомлення декану, що він має намір оскаржувати рішення в апеляційному порядку. Апеляція може подаватись як щодо підстав, так і щодо санкцій. Декан може подавати таку апеляцію лише щодо покарання.

Протягом десяти днів воно передається раді студентів з питань честі, виконком надає можливості для протилежної сторони подати заперечення.

25. Всі інші особи не мають права на апеляцію.

26. Рішення приймається виконавчим комітетом більшістю голосів. Нове слухання не проводиться.

27. Підстави для рішень виконавчого комітету.

(а) Санкції можуть бути зменшені, якщо буде встановлено їхню невідповідність важкості порушення. За апеляцією декана чи представника, санкції можуть бути збільшені, якщо буде встановлено їхню невідповідність порушенню.

(б) Справа може бути повернена на нове слухання у новому складі, коли мають місце процесуальні порушення чи порушення під час тлумачення кодексу, коли мало місце порушення права обвинуваченого на справедливе слухання, встановлено нові обставини. Запис чи протокол попереднього слухання не передається новому складу органу розгляду.

(в) Справа може бути закрита на підставі домовленості сторін.

28. Якщо орган визначив, що студента слід виключити, студент може подати письмову апеляцію до комітету Сенату з питань студентської поведінки, у відповідності ідо положень 43-48 кодексу студентської поведінки.

29. Виключення вимагає затвердження президентом.

ЗАПИС “XF”

30. Стандарт “XF” (запис у справі) передбачає вказівку, що особа порушила академічну честь. Такий запис здійснюється у справі студента. Цей запис застосовується як і запис “F” з метою визначення впливу санкцій на академічні питання.

31. Студенти із записом “XF” не мають права брати участь у позакласових заняттях університету, обиратись та призначатись на посади у студентських організаціях, які мають право використовувати ресурси університету чи які отримують кошти від університету.

32. Студент має право подати письмове прохання до ради з питань студентської честі щодо усунення запису «XF». Рішення приймається більшістю кворуму ради на підставі:

(а) На час отримання прохання минуло з часу застосування запису “XF” дванадцять місяців; і,

(б) На час отримання прохання, студент успішно пройшов не кредитний семінар з питань академічної чесності, що засвідчено офісом з питань студентської поведінки, чи інший відповідний захід, організований органами з питань етики, та

(в) офіс з питань студентської поведінки засвідчив, що за цей час студент не вчинив іншого порушення.

33. Рада вивчає записи у справі, консультується із директором із студентської поведінки. За наявності підстав цей запис може бути вилучений із справи. Рішення може бути оскаржене до віце-президента.

РАДА З ПИТАНЬ СТУДЕНТСЬКОЇ ЧЕСТІ

34. Рада з питань студентської честі складається із студентів з хорошою поведінкою, які обираються кожної весни на строк одного року. Кожен може бути обраний тільки ще один раз на посаду.

35. Члени ради призначаються комітетом, що складається із віце-президента з академічних питань, віце-президента із студентських питань, голови Асоціації випускників, Президента студентського самоврядування та голови ради честі.

36. Усі члени проходять тренінги та вивчають вимоги до поведінки відповідно до положень 26 та 27 Кодексу студентської поведінки.

37. До повноважень ради входить:

(а) Підвищення обізнаності у кампусі щодо важливості академічної чесності.

(б) Прийняття інших актів відповідно до Кодексу академічної чесності, Кодексу студентської поведінки.

(в) Призначення членів із свого складу для участі у органі розгляду.

(г) Вирішення питання про виключення запису «XF» із записів університету.

(д) Отримання повідомлень про академічну нечесність з різних ресурсів.

(е) Надання допомоги у створенні та проведенні не кредитних семінарів з питань академічної чесності та морального розвитку.

(є) Консультування з викладачами та представниками адміністрації щодо питань академічної чесності університету.

(ж) Подання щорічного звіту перед Сенатом університету з питань академічної чесності, політики, процедур, надання рекомендацій.

Адміністрація вузу надає відповідні можливості та забезпечення для діяльності ради честі та слухань.

ТЕРМІНИ

AD HOC орган розгляду честі – орган, який складається із двох студентів та одного представника адміністрації призначеного віце-президентом з академічних питань, голова призначається директором із студентської поведінки.

Обвинувачення у академічній нечесності – формальний опис справи, яка розглядатиметься.

Зрозумілі та достовірні докази – докази, які є правдивими та мають відношення до справи.

Виконавчий комітет – комітет, який призначений радою честі, обрані відповідно до підзаконних актів ради.

Розгляд справи з питань честі – процес вирішення справи з питань честі.

Рада з питань студентської честі – студенти, призначені комітетом, що складається із віце-президента з академічних питань, віце-президента із студентських питань, голови Асоціації випускників, Президента студентського самоврядування та голови ради честі.

[1] Відповідні процедури передбачено у інших (підзаконних) актах з питань честі, що приймаються відповідно до Кодексу честі.

[2] Щодо випускників – повідомлення подається до декана випускників.

[3] Рекомендується призначати таку зустріч (засідання) не пізніше ніж 10 робочих днів після отримання повідомлення.

[4] Стандарт описується далі – він стосується запису «порушення дисципліни» із відповідними наслідками для студента.

[5] Така згода здійснюється у формі «неформальної резолюції засідання».

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КОЛЕЖАНСЬКИЙ СУД ЛОДЗЬКОЇ ПОЛІТЕХНІКИ

I. Загальні положення

§ 1

Університетськи Колежанський суд студентського самоврядування Лодзької політехніки, надалі УКС, діє на основі Закону «Про громадські суди» від 30 травня 1965 р. (Rozporządzenie MNSzWiT z dnia 10.07.58 r Dz.U. Nr 49. poz.220) та цього положення.

УКС діє від імені Студентського самоврядування ПЛ /СС ПЛ/.

§ 2

УКС є органом Студентського самоврядування ПЛ, який займається контролем дотримання принципів колежанського співіснування в ПЛ і Положення про студентське самоврядування ПЛ.

II. Завдання УКС

§ 3

УКС веде діяльність:

- 1) превенційно-виховну,
- 2) вирокову (каральну).

§ 4

УКС реалізує діяльність превенційно-виховну через:

Співпрацю з владою університету та сферою громадської судочинства відповідно до положень статуту ПЛ,

Інформує студентів ПЛ про існуючі правила та норм;

Вникає в дрібні конфліктні справи, які не вимагають виконання додаткових дій, з метою їх швидкого вирішення;

Бере участь у засіданнях та роботі СС ПЛ з вирішуючим словом.

§ 5

УКС реалізує вирокову діяльність через:

Розгляд подань про покарання;

Розгляд подань про компенсацію збитків чи у справі невиконання зобов'язань;

Винесення вироків у справах що стосуються дотримання засад діяльності СС ПЛ.

III. Організаційні засади

§ 6

В склад УКС входять:

Голова УКС – обирається Сейміком СС серед делегатів до Сейміку,

Члени – обрані Сейміками Студентських будинків, з числа делегатів по одному з кожного будинку,

Члени – вибрані Факультетськими радами студентів серед студентів даного факультету, по одному з кожного,

Секретар (без права вирішального голосу) призначається ново вибраним головою УКС ПЛ.

Члени КС не можуть одночасно бути членами інших виконавчих органів самоврядування чи керівних органів діючих в ПЛ організацій та товариств.

Члени КС обираються на термін однієї каденції, термін якої співпадає з каденцією Студради СС ПЛ з правом багаторазового повторення каденцій.

§ 7

УКС представляє ректорові ПЛ кандидатів до Університетської Дисциплінарної Комісії для студентів, шляхом прийняття ухвали.

§ 8

УКС є незалежним та в своїй діяльності зобов'язаний лише статтями цього положення.

Недопустимим є чинення будь-якого тиску на свободу діяльності та прийняття рішень УКС.

Члени УКС є незалежними у своїй вищій діяльності.

§ 9

УКС складає щорічний звіт з діяльності перед Сейміком самоврядування ПЛ.

IV. Спосіб роботи УКС

§ 10

Обвинуваченого неможна визнати за винного доки вина nebude доведена дійсним обвинувачувальним рішенням.

Сумнівів, яких не вдалося розсіяти неможна використовувати проти звинуваченого.

§ 13

З метою забезпечення інтересів учасників процесу допускається допомога речника колежанських інтересів зі сторони звинувачуючого та скаржника.

Речник колежанських інтересів може бути орган СС ПЛ чи кожен студент ПЛ. Оборонцем може бути студент ПЛ.

Учасниками справи є:

- скаржник,
- обвинувачений
- орган, який подавав подання чи розслідування,

§ 14

Скаржником може бути:

Кожен студент I і II рівнів на ПЛ,

Орган СС ПЛ,

Адміністрація ПЛ,

Інша влада чи інституції або особи.

У особливих випадках розслідування розпочинається на основі рішення УКС.

§ 15

Компетенції УКС підлягають:

Студенти ПЛ, в т.ч. студенти-іноземці ПЛ.

§ 16

Звинувачений має право вибору для себе оборонця,

Обвинувач має право визначити речника колежанських інтересів.

§ 17

УКС ПЛ як заходи впливу застосовує наступні покарання чи зобов'язання:

Зобов'язання вибачитися перед покривдженим у визначені терміни,

Зобов'язання до покриття шкоди чи її покриття у визначені терміни,

Наказ виконання певних робіт на користь Студентських будинків,

Факультету чи ПЛ,

попередження,

догана,
догана з попередженням
позбавлення права проживання у академістечку на термін до 1 року,
подання вироку УКС до відома загалу студентів ПЛ,
позбавлення права користування певними університетськими приміщеннями,
приладами загального користування, заходів організованих на території ПЛ
на термін до 1 року,
повідомлення про зміст вироку адміністрації.
Також може скерувати подання про внесення вироків у особову справу чи
відмову у виплаті стипендій.

§ 18

УКС відповідно до членів органів СС застосовує наступні покарання:
Періодичне позбавлення права виконання обов'язків в органах
самоврядування,
Повна заборона виконання функцій в органах самоврядування,
Інші покарання визначені в §17.

§ 24

Розгляд справи УКС є відкритим.
У особливих випадках колектив суду може вирішувати часткову чи повну
таємність розгляду справи. У такому випадку кожному учаснику справи
надається право визначення двох довірених осіб, які можуть бути
присутніми на розгляді.

§30

Вироки виносяться на закритих засіданнях колективу суду. У нараді та
голосуванні беруть участь лише члени суду, які приймають рішення.
Розголошення процесу обговорення і голосування над вирокком є
недопустимим.
Рішення про звинувачення чи покарання виносяться більшістю голосів.

§ 31

УКС ПЛ видає рішення про:
Обвинувачення окаржуваного,
Зняття вини звинуваченого,
Припинення слідства.
У справах невиконання зобов'язань суд видає рішення про:
Наказ учасникові виконання визначеного зобов'язання у визначений спосіб
та терміни,

Відхиляє закид невиконання зобов'язань.

§ 32

УКС ПЛ приймає рішення на праві власного переконання підкрішеного вільною оцінкою фактів висвітлених в процесі справи.

УКС ПЛ при визначенні покарання бере до уваги ступінь вини та шкідливості вчинку, чинники та способи скоєння діяння, матеріальні та сімейні умови та поведінку обвинуваченого перед і після скоєння дії.

§ 36

Вирок УКС не підлягає оскарженню.

З огляду на визначені суспільні інтереси чи ствердження порушення права винесення вирок УКС може відхилити дисциплінарна комісія студентів ПЛ.

Стаття 22. Мета і головні завдання діяльності вищого навчального закладу

1. Основною метою діяльності вищого навчального закладу є забезпечення умов, необхідних для отримання особою вищої освіти, підготовка фахівців для потреб України.

2. Головними завданнями вищого навчального закладу є:

здійснення освітньої діяльності певного напрямку, яка забезпечує підготовку фахівців відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів і відповідає стандартам вищої освіти;

здійснення наукової і науково-технічної (для вищих навчальних закладів третього і четвертого рівнів акредитації), творчої, мистецької, культурно-виховної, спортивної та оздоровчої діяльності;

забезпечення виконання державного замовлення та угод на підготовку фахівців з вищою освітою;

здійснення підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів та їх атестація в акредитованих вищих навчальних закладах третього та четвертого рівнів акредитації;

вивчення попиту на окремі спеціальності на ринку праці і сприяння працевлаштуванню випускників;

забезпечення культурного і духовного розвитку особистості, виховання осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах, в дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України;

підвищення освітньо-культурного рівня громадян.

Стаття 29. Принципи управління вищим навчальним закладом

1. Управління вищим навчальним закладом здійснюється на основі принципів:

автономії та самоврядування;

розмежування прав, повноважень та відповідальності власника (власників), органів управління вищою освітою, керівництва вищого навчального закладу та його структурних підрозділів;

поєднання колегіальних та єдиноначальних засад;

незалежності від політичних партій, громадських та релігійних організацій.

2. Автономія та самоврядування вищого навчального закладу реалізуються відповідно до законодавства і передбачають право:

самостійно визначати форми навчання, форми та види організації навчального процесу;

приймати на роботу педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників;

надавати додаткові освітні послуги;

самостійно розробляти та запроваджувати власні програми наукової і науково-виробничої діяльності;

створювати у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, інститути, коледжі, технікуми, факультети, відділення, філії, навчальні, методичні, наукові, науково-дослідні центри та лабораторії, конструкторські та конструкторсько-технологічні бюро, територіально відокремлені та інші структурні підрозділи;

здійснювати видавничу діяльність, розвивати власну поліграфічну базу;

на підставі відповідних угод провадити спільну діяльність з іншими вищими навчальними закладами, підприємствами, установами та організаціями;

брати участь у роботі міжнародних організацій;

запроваджувати власну символіку та атрибутику;

звертатися з ініціативою до органів управління вищою освітою про внесення змін до чинних або розроблення нових нормативно-правових актів у галузі вищої освіти, а також брати участь у роботі над проектами щодо їх удосконалення;

користуватися земельними ділянками в порядку, встановленому Земельним кодексом України.

Стаття 32. Керівник вищого навчального закладу

1. Безпосереднє управління діяльністю вищого навчального закладу здійснює його керівник - ректор (президент), начальник, директор тощо.

Стаття 34. Вчені ради

1. Вчена рада вищого навчального закладу є колегіальним органом вищого навчального закладу третього або четвертого рівня акредитації і утворюється строком до п'яти років (для національного вищого навчального закладу - строком до семи років).

До компетенції Вченої ради вищого навчального закладу належать:

подання до вищого колегіального органу громадського самоврядування проекту статуту, а також змін і доповнень до нього;

ухвалення фінансових плану і звіту вищого навчального закладу;

подання пропозицій керівнику вищого навчального закладу щодо призначення та звільнення з посади директора бібліотеки, а також призначення та звільнення з посади проректорів (заступників керівника), директорів інститутів та головного бухгалтера;

обрання на посаду таємним голосуванням завідуючих кафедрами і професорів;

ухвалення навчальних програм та навчальних планів;

ухвалення рішень з питань організації навчально-виховного процесу;

ухвалення основних напрямів наукових досліджень;

оцінка науково-педагогічної діяльності структурних підрозділів;

приймає рішення щодо кандидатур для присвоєння вчених звань доцента, професора, старшого наукового співробітника.

Вчена рада вищого навчального закладу розглядає й інші питання діяльності вищого навчального закладу відповідно до статуту вищого навчального закладу.

Вчену раду вищого навчального закладу очолює її голова - керівник вищого навчального закладу. До складу Вченої ради вищого навчального закладу входять за посадами заступники керівника вищого навчального закладу, декани, головний бухгалтер, керівники органів самоврядування вищого навчального закладу, а також виборні представники, які представляють науково-педагогічних працівників і обираються з числа завідуючих кафедрами, професорів, докторів наук; виборні представники, які представляють інших працівників вищого навчального закладу і які працюють у ньому на постійній основі, відповідно до квот, визначених у статуті вищого навчального закладу. При цьому не менш як 75 відсотків загальної чисельності її складу мають становити науково-педагогічні працівники вищого навчального закладу.

Виборні представники обираються вищим колегіальним органом громадського самоврядування вищого навчального закладу за поданням структурних підрозділів, в яких вони працюють.

Рішення Вченої ради вищого навчального закладу вводяться в дію рішеннями керівника вищого навчального закладу.

Стаття 37. Органи громадського самоврядування у вищих навчальних закладах

1. Вищим колегіальним органом громадського самоврядування вищого навчального закладу третього або четвертого рівня акредитації є загальні збори (конференція) трудового колективу.

Порядок скликання вищого колегіального органу громадського самоврядування та його роботи визначається статутом вищого навчального закладу.

У вищому колегіальному органі громадського самоврядування повинні бути представлені всі групи працівників вищого навчального закладу. Не менше ніж 75 відсотків загальної чисельності делегатів (членів) виборного

органу повинні становити педагогічні або науково-педагогічні працівники вищого навчального закладу.

Вищий колегіальний орган громадського самоврядування скликається не рідше ніж один раз на рік.

Вищий колегіальний орган громадського самоврядування:

за поданням Вченої ради вищого навчального закладу приймає статут вищого навчального закладу, а також вносить зміни до нього;

обирає претендента на посаду керівника вищого навчального закладу шляхом таємного голосування і подає свої пропозиції власнику (власникам) або уповноваженому ним (ними) органу (особі);

щорічно заслуховує звіт керівника вищого навчального закладу та оцінює його діяльність;

обирає комісію з трудових спорів відповідно до Кодексу законів про працю України;

за мотивованим поданням Наглядової ради або Вченої ради вищого навчального закладу розглядає питання про дострокове припинення повноважень керівника вищого навчального закладу;

затверджує правила внутрішнього розпорядку вищого навчального закладу;

затверджує положення про органи студентського самоврядування;

розглядає інші питання діяльності вищого навчального закладу. Органом громадського самоврядування факультету у вищому навчальному закладі третього або четвертого рівня акредитації є збори (конференція) трудового колективу факультету.

Порядок скликання органу громадського самоврядування факультету та його роботи визначається статутом вищого навчального закладу.

В органі громадського самоврядування факультету повинні бути представлені всі групи працівників факультету. Не менш як 75 відсотків загальної чисельності делегатів (членів) виборного органу повинні становити педагогічні або науково-педагогічні працівники факультету.

Орган громадського самоврядування факультету скликається не рідше ніж один раз на рік.

Орган громадського самоврядування факультету:

дає оцінку діяльності керівника факультету;

затверджує річний звіт про діяльність факультету;

вносить пропозиції керівнику вищого навчального закладу про відкликання з посади керівника факультету;

обирає виборних представників до вченої ради факультету;

обирає кандидатури до вищого колегіального органу громадського самоврядування вищого навчального закладу;

обирає кандидатури до Вченої ради вищого навчального закладу.

2. Вищим колегіальним органом громадського самоврядування вищого навчального закладу першого або другого рівня акредитації є загальні збори (конференція) трудового колективу.

Вищий колегіальний орган громадського самоврядування скликається не рідше ніж один раз на рік.

Вищий колегіальний орган громадського самоврядування: приймає статут вищого навчального закладу, а також вносить зміни до нього;

обирає претендентів на посаду керівника вищого навчального закладу; вносить подання власнику (власникам) про дострокове звільнення керівника вищого навчального закладу;

щорічно заслуховує звіт керівника вищого навчального закладу та оцінює його діяльність;

обирає виборних представників до складу конкурсної комісії під час обрання керівника вищого навчального закладу;

обирає комісію із трудових спорів відповідно до Кодексу законів про працю України;

затверджує правила внутрішнього розпорядку вищого навчального закладу;

затверджує положення про органи студентського самоврядування;

розглядає інші питання діяльності вищого навчального закладу.

Стаття 38. Студентське самоврядування

1. У вищих навчальних закладах створюються органи студентського самоврядування. Органи студентського самоврядування сприяють гармонійному розвитку особистості студента, формуванню у нього навичок майбутнього організатора, керівника. Органи студентського самоврядування вирішують питання, що належать до їх компетенції.

Рішення органів студентського самоврядування мають дорадчий характер.

2. У своїй діяльності органи студентського самоврядування керуються законодавством, рішеннями спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі освіти і науки та відповідного центрального органу виконавчої влади, в підпорядкуванні якого знаходиться вищий навчальний заклад, статутом вищого навчального закладу.

3. Основними завданнями органів студентського самоврядування є: забезпечення і захист прав та інтересів студентів, зокрема стосовно організації навчального процесу;

забезпечення виконання студентами своїх обов'язків;

сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів;

сприяння створенню відповідних умов для проживання і відпочинку студентів;

сприяння діяльності студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами;

організація співробітництва зі студентами інших вищих навчальних закладів і молодіжними організаціями;

сприяння працевлаштуванню випускників;

участь у вирішенні питань міжнародного обміну студентами.

4. Студентське самоврядування здійснюється на рівні студентської групи, факультету, гуртожитку, вищого навчального закладу. Залежно від контингенту студентів, типу та специфіки вищого навчального закладу студентське самоврядування може здійснюватися на рівні курсу, спеціальності, студентського містечка, структурних підрозділів вищого навчального закладу.

5. Вищим органом студентського самоврядування є загальні збори (конференція) студентів вищого навчального закладу, які:

ухвалюють Положення про студентське самоврядування;

обирають виконавчі органи студентського самоврядування та заслуховують їх звіти;

визначають структуру, повноваження та порядок обрання виконавчих органів студентського самоврядування.

6. Органи студентського самоврядування можуть мати різноманітні форми (сенат, парламент, старостат, студентська навчальна (наукова) частина, студентські деканати, ради тощо).

Стаття 54. Права осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах

1. Особи, які навчаються у вищих навчальних закладах, мають право на:

вибір форми навчання;

безпечні і нешкідливі умови навчання, праці та побуту;

трудова діяльність у позанавчальний час;

додаткову оплачувану відпустку у зв'язку з навчанням за основним місцем роботи, скорочений робочий час та інші пільги, передбачені законодавством для осіб, які поєднують роботу з навчанням;

користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою базою вищого навчального закладу;

участь у науково-дослідних, дослідно-конструкторських роботах, конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх робіт для публікацій;

участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення навчально-виховного процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;

надання пропозицій щодо умов і розмірів плати за навчання;

участь у об'єднаннях громадян;

обрання навчальних дисциплін за спеціальністю в межах, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки та робочим навчальним планом;

участь у формуванні індивідуального навчального плану;

моральне та (або) матеріальне заохочення за успіхи у навчанні та активну участь у науково-дослідній роботі;

захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства;

безкоштовне користування у вищих навчальних закладах бібліотеками, інформаційними фондами, послугами навчальних, наукових, медичних та інших підрозділів вищого навчального закладу;

канікулярну відпустку тривалістю не менше ніж вісім календарних тижнів.

2. Студенти вищих навчальних закладів, які навчаються за денною (очною) формою навчання, мають право на пільговий проїзд у транспорті, а також на забезпечення гуртожитком у порядках, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Студенти вищих навчальних закладів мають право на отримання стипендій, призначених юридичними та фізичними особами, які направили їх на навчання, а також інших стипендій відповідно до законодавства.

Стаття 55. Обов'язки осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах

Особи, які навчаються у вищих навчальних закладах, зобов'язані:

додержуватися законів, статуту та правил внутрішнього розпорядку вищого навчального закладу;

виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану.

7) сприяння проведенню серед студентів соціологічних досліджень;

8) сприяння працевлаштуванню випускників;

9) участь у вирішенні питань міжнародного обміну студентами.

53. Органи студентського самоврядування вищого навчального закладу користуються всебічною підтримкою і допомогою власника або уповноваженого ним органу у вирішенні питань забезпечення

приміщеннями, обладнанням, документацією, коштами за погодженням з керівником закладу.

54. Студентське самоврядування здійснюється на рівні академічної групи, факультету, гуртожитку, вищого навчального закладу. Залежно від контингенту, типу та специфіки вищого навчального закладу студентське самоврядування може здійснюватись і на рівні курсу, спеціальності, студентського містечка, іншого структурного підрозділу закладу.

55. Найвищим органом студентського самоврядування є загальні збори (конференція) студентів вищого навчального закладу, на яких:

- затверджується положення про студентське самоврядування,
- обирається виконавчий орган студентського самоврядування,
- визначаються його структура і термін повноважень, заслуховується його звіт.

Виконавчий орган студентського самоврядування структурного підрозділу вищого навчального закладу обирається на загальних зборах (конференції) студентів цього підрозділу.

56. Органи студентського самоврядування можуть мати різноманітні форми (сенат, парламент, старостат, студентська навчальна (наукова) частина, студентські деканати, ради тощо).

57. Статутом вищого навчального закладу може бути передбачено укладення договору між керівництвом вищого навчального закладу, студентською профспілкою та органами студентського самоврядування.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

05.02.2003 № 60

Про затвердження Примірного статуту вищого навчального закладу (витяг)

5.5. У вищому навчальному закладі створюються і діють органи студентського самоврядування у формі _____ (сенат, парламент, старостат, студентська навчальна (наукова) частина, студентські деканати, ради тощо).

Рішення органів студентського самоврядування мають дорадчий характер.

5.6. Вищим органом студентського самоврядування є загальні збори (конференція) студентів вищого навчального закладу.

(вказується порядок скликання вищого органу студентського самоврядування та його повноваження)

5.7. Основними завданнями органів студентського самоврядування є:

(вказуються основні завдання)

Джерела

1. Закон України «Про освіту» (із змінами та доповненнями).
2. Закон України «Про вищу освіту» (із змінами та доповненнями).
3. Указ Президента України «Про Всеукраїнську студентську раду» від 22 листопада 2001 №1128/2001.
4. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні» від 4 липня 2007 року № 1013/2005.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про державний вищий навчальний заклад» від 5 вересня 1996 року № 1074.
6. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення по студентське самоврядування у вищих навчальних закладах» від 3 квітня 2001 року № 166.
7. Наказ Міністерства освіти і науки «Про затвердження Примірного статуту вищого навчального закладу «від 5 лютого 2003 року № 60.
8. «Положення про Всеукраїнську студентську раду при Міністерстві освіти і науки України» (прийняте установчою конференцією Всеукраїнської студентської ради 29 травня 2005 року).
9. Андрій Куліш PUBLIC RELATIONS ДЛЯ ГРОМАДСЬКИХ (НЕДЕРЖАВНИХ) ОРГАНІЗАЦІЙ Київ–2004
10. Тетяна Ярошенко. Академічна нечесність та політична культура: порівняльний досвід (Україна - США), - К.: РІА "Янко"; "Веселка", 2005.
11. Молодіжне лідерство та захист прав дитини. Житомирський обласний центр молодіжних ініціатив, 2003
12. Абетка студентського самоврядування Житомирський обласний центр молодіжних ініціатив, 2008
13. Матеріали тренінгу адвокати кампанії як інструмент протидії проявам корупції - проект Сприяння активній участі громадян у протидії корупції в Україні «Гідна Україна»
14. Як подолати корупцію : Мирослава Антонович, Олександр Мережко (Мирослава Антонович, Олександр Мережко), принт версія
15. Матеріали Комітету підтримки студентського самоврядування. Портал www.StudUA.org.

Для нотаток